

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 99

26 грудня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 99 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	4
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Якименко Ю.

Визит В. Януковича в КНР и перспективи украинско-китайского сотрудничества в оценках СМИ	7
---	----------

Симоненко О.

«Євромайдан» у Закарпатті: особливі події і актуальні питання	17
--	-----------

Горовая С.

«Євромайдан» и криминогенная обстановка в Киеве	31
---	-----------

Законодавча влада	36
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	44
------------------------------	-----------

Політика	58
-----------------------	-----------

Економіка	67
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій	72
--	-----------

Шановні колеги!

Від щирого серця вітаємо Вас із наступаючим
Новим роком та Різдвом!

Бажаємо, щоб Новий рік для Вас був наповнений теплом і злагодою,
любов'ю і радістю, успіхами і новими досягненнями,
добробутом і стабільністю!

Зичимо Вам творчого натхнення, здійснення професійних планів
та усіх мрій і задумів.

Із сподіванням на розвиток нашої співпраці,
колектив Служби інформаційно-аналітичного
забезпечення органів державної влади (СІАЗ)
та Національної юридичної бібліотеки
Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Президент України В. Янукович: «Євромайдан» – це прагнення людей до кращого життя

Необхідність захисту національних інтересів і вирішення проблемних економічних питань стали причиною відтермінування підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з кандидатами на посади голів районних державних адміністрацій.

Саме це рішення уряду стало поштовхом до створення «Євромайдану», зазначив глава держави. Водночас він наголосив, що недоліком у цьому процесі була недостатня інформаційна політика, оскільки людям несвоєчасно пояснювали позицію влади щодо відстоювання національних інтересів. «Робота, яка була останнім часом проведена з підготовки Угоди про створення ЗВТ, не врахувала точку зору товаровиробників, яких вона торкається, і точку зору тих галузей економіки, які є вразливими», – наголосив глава держави. На його переконання, ця робота мала передбачати зустрічі з галузевими об'єднаннями, вивчення їхньої точки зору, думки громадськості й проведення відкритих парламентських слухань.

«Це не той документ, який можна було робити закритим. Безумовно, треба було провести широку роботу з обговорення цього питання, яке б потім було покладено в основу прийняття рішення. Це той величезний недолік, який фактично вплинув на це рішення», – сказав Президент.

Він зазначив, що підписання Угоди про асоціацію та ЗВТ з ЄС у такому вигляді, як планувалося, призвело б до економічних втрат у сільськогосподарській галузі, транспортно-машинобудуванні, авіабудуванні, високотехнологічних галузях економіки. «Якщо ми будемо підписувати Угоду на таких умовах – це погано для нас завершиться. І нам не простять люди таких помилок», – підкреслив глава держави.

Президент наголосив, що Україні варто переймати позитивний досвід інших країн у проведенні модернізації. Водночас

він зазначив, що багато хто приїздить до України, щоб перейти вітчизняний господарський досвід. «Коли ми отримали такий підйом у суспільстві, коли побачили “Євромайдан” – я із самого початку казав, у цьому нічого погано не було. Це прагнення людей до кращого життя», – сказав глава держави.

«Дуже багато людей живуть не розумом, а емоціями, – додав він. – Під час цього емоційного вибуху на цьому почали грати політики, екстремісти, різного роду провокатори. Нам треба з цього всього зробити висновки, і ми це робимо, щоб у найближчому майбутньому ніколи не допустити таких випадків».

Прем'єр-міністр України М. Азаров назвав головні здобутки уряду 2013 р.

Прем'єр-міністр М. Азаров на останньому в цьому році засіданні Кабінету Міністрів України назвав головні здобутки уряду 2013 р., стисло охарактеризувавши його роботу. «Після трьох з половиною років наполегливої роботи по зміні кабального газового контракту Президент України, образно кажучи, зняв газовий зашморг з нашої економіки, який коштував народу 20 млрд дол., переплачених за газ. Ліквідована зрада уряду Тимошенко, – назвав найперше досягнення М. Азаров. – Глава держави домовився про відновлення нормального торговельно-економічного режиму з Російською Федерацією».

В умовах світової рецесії й падіння товарообороту з Росією уряд виконав усі соціальні зобов'язання держави, які не зменшувалися, не були заморожені, як в інших країнах, а збільшувалися: чотири рази поспіль протягом року. Вдалося уникнути падіння валового внутрішнього продукту, і за підсумками року вийдемо приблизно «в нуль» порівняно з 2012 р.

«Уряд не допустив розкручування інфляційних процесів. Зростання цін на основні товари “споживчого кошика” не перевищить за рік приблизно 1 %, – наголосив М. Азаров. – Ми втримали від девальвації національну валюту».

При цьому він підкреслив, що «у найскладніших умовах ми не просто виживали, а й будували дороги, мости, лікарні,

школи, дитячі садки, запускали нові підприємства». Так, минулого тижня був запущений в експлуатацію другий енергоблок Дністровської ГЕС – найпотужніша й найбільш технологічно досконала гідроелектростанція у Європі. Тривають роботи з будівництва Ташлицької ГАЕС, модернізації каскаду Дніпровських ГЕС, реконструкції енергоблоків теплоелектростанцій, будівництва магістральних електромереж для видачі потужностей блоків атомних електростанцій.

У 2013 р. самопідйомна плавуча бурова установка «Незалежність» розпочала буріння першої своєї свердловини. Ці роботи проводяться на Архангельському родовищі газу в рамках виконання виробничого плану «Чорноморнафтогазу» на 2013 р., яким передбачено збільшення видобутку на шельфі Чорного та Азовського морів на 41 % (або на 480 млн куб. м) – до 1,65 млрд куб. м природного газу.

В Україні почали розвідку й підготовку до експлуатації нових газових родовищ світові лідери в цій галузі: компанії «Шеврон», «Шелл», «Ексон Мобіл».

Оновлено рухомий склад автобусного й тролейбусного парків у Вінниці, тут же збудована нова трамвайна лінія. Оновлено рухомий склад тролейбусного парку в Чернігові й Хмельницькому.

Триває будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит».

Збудовано ділянки автомобільних доріг з розв'язками на Криворізькому шосе, на ділянці автотраси Київ – Луганськ – Ізварине в Дніпропетровську; шляхопровід по проспекту Адмірала Сенявіна в Херсоні.

Розпочато будівництво нового Бескидського тунелю (загальна вартість проекту понад 2 млрд грн).

Введені в експлуатацію ще дві станції Куренівсько-Червоноармійської лінії метрополітену в Києві.

У 2013 р. вже придбано 400 шкільних автобусів, ще 38 будуть придбані до кінця року.

«Україна збрала рекордний урожай – понад 63 млн т зернових, – зазначив Прем'єр-міністр. – І це не просто подару-

нок природи, а результат упровадження індустріальних агротехнологій, відновлення родючості земель, упровадження передових форм організації агробізнесу».

У науково-інформаційній сфері важливими здобутками є впровадження кириличного домену УКР, активізація реалізації Міждержавної програми інноваційного розвитку співробітництва держав-учасниць СНД на період до 2020 р. Головне – підписано Угоду між Україною і Європейською організацією ядерних досліджень (CERN) щодо асоційованого членства. Усе це сприятиме розвитку міждержавного співробітництва в інноваційній сфері.

«І цей перелік можна продовжувати, хоча уряд виходить з того, що зробити треба набагато більше, і працює над цим», – наголосив М. Азаров.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Якименко, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Визит В. Януковича в КНР и перспективы украинско-китайского сотрудничества в оценках СМИ

Главной целью государственного визита Президента Украины в КНР в самый разгар политического кризиса эксперты назвали необходимость срочного привлечения кредитных средств, которые могли бы позволить хотя бы временно стабилизировать ситуацию в экономике. В то же время перед руководством Украины стояла задача закрепления ранее достигнутых договоренностей с Китаем, касающихся использования его мощного инвестиционного потенциала и расширения торгового сотрудничества между двумя странами.

На заинтересованность Китая в инвестициях в украинскую экономику еще в прошлом году указывал тогдашний глава

МИД К. Грищенко. Этому предшествовал визит В. Януковича в Китай, состоявшийся в сентябре 2010 г. Именно после него в украинско-китайских отношениях наметилась тенденция к постепенному развитию.

Сегодня украинские власти заявляют о переходе этих отношений на качественно новый уровень. Среди основных направлений сотрудничества – торговля, энергетика, машиностроение, медицина и фармацевтика, научно-техническая, авиационная, космическая, образовательная и культурная сферы и сельское хозяйство, к которому китайцы проявляют особый интерес.

Одним из важнейших итогов нынешнего визита стало подписание Договора о стратегическом сотрудничестве на 2014–2018 гг. Обозреватели отмечают, что в ближайшие пять лет КНР намерена импортировать продукции на 10 трлн дол. и часть этой квоты может достаться Украине. Такое сотрудничество может создать стимулы для развития реального сектора украинской экономики и привести к увеличению втрое (до 30 млрд дол.) товарооборота между двумя странами уже в следующем году.

В рамках Договора стороны подписали более 20 соглашений, проекты которых были подготовлены в ходе визита в Китай первого вице-премьер-министра Украины С. Арбузова.

Основными направлениями активизации инвестиционно-экономического сотрудничества стороны определили сельское хозяйство, авиастроение, ипотечные программы.

Напомним, торговый баланс между двумя странами до сих пор складывался не в пользу Украины. По официальным данным, в 2012 г. импорт товаров из Китая в Украину возрос на 26 % (до 7,9 млрд дол.), а экспорт сократился на 18 % (до 1,8 млрд дол.). Общий объем товарооборота в прошлом году достиг 9,5 млрд дол. и за первое полугодие 2013 г. возрос почти на 20 %, составив 3,5 млрд дол.

В ходе сентябрьского визита в КНР министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк заявил, что Китай может стать для Украины стратегическим рынком сбыта. Как отметил министр, «в этом году товарооборот между

Украиной и Китаем может быть в три раза больше, чем в прошлом. Наша цель – добиться, чтобы доля отечественной аграрной продукции в общем товарообороте с КНР достигла 20–25 %». По его словам, Украина может предложить Китаю товары мясной группы, сахар, подсолнечное масло, пшеницу, а также технические культуры, которые используются для приготовления комбикормов.

Сотрудничество в сфере АПК, помимо так называемого «кукурузного кредита», первый транш которого в размере 1,5 млрд дол. уже получен Украиной, предусматривает реализацию договоренностей, закрепленных в меморандумах о сотрудничестве по поддержке приоритетных направлений, что может дать возможность Украине привлечь около 3 млрд дол. на финансирование проектов в агросекторе. Среди них – проект по строительству сельскохозяйственного комплекса, включая зерновой элеватор, комбикормовый завод, холодильные помещения, завод по производству биотоплива, биогазовые электростанции, фрукто- и овощехранилища. Рассматриваются также возможности переоборудования украинских спиртзаводов под производства биотоплива.

Таким образом, последний визит В. Януковича в Китай имел целью, в том числе, и закрепление договоренностей, достигнутых ранее. «Сегодня мы подписали те документы, которые уже были подготовлены. Они расширяют экономическое сотрудничество. Мы еще не считали, сколько это будет в денежном эквиваленте, но раньше мы считали, что это было около 8 млрд дол. привлечения инвестиций в экономику Украины», – заявил украинский Президент.

Итогом расширенных украинско-китайских переговоров стало, в частности, подписание ряда двусторонних документов, среди которых межправительственное соглашение о технико-экономическом сотрудничестве, меморандум о взаимопонимании между Госагентством Украины по туризму и курортам и Национальной туристической администрацией КНР о содействии групповым турпоездкам украинских туристов; меморандум о взаимопонимании между Минздравом Украины и Госадминистрацией КНР по традиционной

китайской медицине о сотрудничестве в этой сфере. Кроме того, Минагропрод Украины и Генеральная администрация надзора за качеством инспекции и карантина в Китае подписали протоколы фитосанитарных и инспекционных требований относительно экспорта сои и ячменя из Украины в КНР.

«Экспортный потенциал Украины постоянно растет. Поэтому правительство продолжает системную работу по расширению географии экспорта отечественной сельхозпродукции. Ведь об этом постоянно говорит Президент и это является неотъемлемой частью Стратегии развития агросектора до 2020 года. И рынок Китая очень привлекателен для Украины с точки зрения расширения поставок зерновых и масличных», – заявил глава Министерства аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

Был также подписан договор о сотрудничестве в сферах энергоэффективности, энергосбережения и возобновляемых источников энергии между Госагентством по энергоэффективности, энергосбережению Украины и китайской экспортно-кредитной страховой компанией SINOSURE.

Кроме того, состоялось подписание рамочных документов: контракта на исполнение проекта строительства объектов блока № 11 ЧАО «Шахтоуправление “Покровское”» и соглашения о реализации проектов в сфере возобновляемой энергетики между ООО «Гринтек энерджи», Китайской национальной группой корпорации стройматериалов и компанией SINOSURE.

Помимо этих документов, три меморандума, договор и большой коммерческий контракт были подписаны по результатам украинско-китайского бизнес-форума.

Как сообщил министр экономического развития и торговли Украины И. Прасолов, «Украина получила четкие перспективы сотрудничества с китайской стороной в области разработки, производства и технического обслуживания авиационной техники, железнодорожного подвижного состава (в рамках национального проекта “Воздушный экспресс”), строительства портовой инфраструктуры». По его словам, сотрудничество между деловыми кругами двух стран будет активизиро-

вано. Так, Украинский союз промышленников и предпринимателей (УСПП) договорился о таком партнерстве с Китайской ассоциацией международных подрядчиков. Благодаря подписанному коммерческому контракту Украина планирует увеличить поставки в КНР продуктов питания, в частности масла.

«Активность китайских и украинских деловых кругов свидетельствует о значительном потенциале сотрудничества между нашими странами как в высокотехнологичных областях, в сфере развития инфраструктуры, так и в сфере сельского хозяйства», – считает министр. Активизация делового партнерства, по мнению И. Прасолова, также позволит Украине получить доступ к рынкам Китая, диверсифицировать поставки экспортной продукции и сбалансировать двусторонний товарооборот. В свою очередь председатель КНР Си Цзиньпин заявляет о том, что со следующего года Украина станет основным поставщиком продовольствия в Китай.

КНР также подтверждает намерения завершить проект строительства железнодорожной ветки «Воздушный экспресс», которая соединит Киев с Борисполем. При этом предполагается, что подвижной состав будет изготовлен Крюковским вагоностроительным заводом.

Кроме того, подписаны соглашения о развитии в Украине авиастроительной отрасли. На базе Запорожского моторостроительного предприятия «Мотор-Січ» планируется расширение производственных площадей, создание совместных предприятий, которые позволят обеспечить полный цикл строительства самолетов.

Также стороны достигли стратегических договоренностей в секторе ипотеки. В частности, был подписан Меморандум между государственным ипотечным учреждением и китайской корпорацией CITIC Construction о строительстве доступного жилья в Украине. Для этих целей Китай намерен предоставить 15 млрд дол. сроком на 15 лет с возможностью пролонгации и расширения этого проекта. Предполагается, что его реализация позволит снизить процентные ставки по кредитам и существенно сократить квартирную очередь.

Стороны также подписали Меморандум о строительстве нового современного глубоководного порта в Крыму и о реконструкции Севастопольского морского рыбного порта. Сообщалось, что Китай намерен инвестировать в эти проекты более 13 млрд дол.

Интерес китайских инвесторов также привлекают донецкие шахты, о чем заявил губернатор Донецкой области А. Шишацкий.

Эксперты напоминают также о проведенной делегацией Днепропетровской области в Посольстве Украины в КНР выставке-презентации инвестиционной привлекательности региона. Так, в ходе встречи с менеджерами ведущих китайских корпораций губернатор Днепропетровской области Д. Колесников анонсировал перспективные инвестиционные проекты, к участию в которых областная власть приглашает китайских инвесторов.

Среди прочего были презентованы проекты промышленных парков Днепропетровска, логистического центра в Кривом Роге, а также концепция высокотехнологичного комплекса по рециклингу мусорных отходов и их вторичной переработке.

Еще одним важным аспектом переговоров стало заключение соглашения между Минтопэнерго и Китайской национальной инжиниринговой корпорацией «Ухуань инжиниринг Ко. Лтд», предусматривающее строительство завода по производству синтетического газа. Как отмечают эксперты, реализация этого проекта позволит, помимо прочего, создать 2 тыс. новых рабочих мест на самом заводе и около 100 тыс. на отечественных угледобывающих предприятиях, при этом в перспективе речь может идти о четырех заводах.

Как считает глава бюро «Комплексного анализа и прогнозирования» С. Дяченко, украинско-китайское сотрудничество в этой сфере может оказаться очень плодотворным. По его мнению, проект окупится уже через четыре-пять лет. «С моей точки зрения, это очень перспективный проект. В принципе, в Китае производится до 100 млрд куб. м синтез-газа, и практически вся химическая промышленность на нем. Поэтому стоимость 1 т аммиака на синтез-газе в два раза дешевле, чем

на природном газе, который сейчас покупает Украина. Пока этот проект – два завода. По четырем я цифры не видел. По тем двум заводам, о которых шла речь еще два года назад, общая мощность – 4 млрд куб. м. Сейчас наша химическая промышленность потребляет 6 млрд куб. м. Это практически закрывает все потребности химической промышленности», – говорит эксперт.

В то же время независимый эксперт В. Сапрыкин заявляет о преждевременности однозначных выводов о значимости проекта. «На сегодня, к сожалению, нет технической информации о характере этих заводов, об их показателях, в том числе экологических. Поэтому нельзя сделать какие-то детальные выводы. В принципе, эти технологии интересные, поскольку Украина добывает достаточно много угля и может увеличить добычу, может быть даже целенаправленно, для переработки в газ», – заявляет он.

Большие надежды возлагались и на возможность поддержки Китаем украинского финансового сектора. Сообщалось о согласии КНР на предоставление в следующем году Нацбанку Украины экспортного 5-миллиардного кредита с возможностью расширения валютного «свопа» в двухсторонних внешнеторговых расчетах. Также стороны договорились о вхождении китайских банков на украинский рынок и открытии филиалов украинских банков в Китае. Кроме того, Народный банк КНР выразил заинтересованность в приобретении украинских облигаций внешнего займа.

Что касается стремления украинского руководства получить 10-миллиардный кредит уже в этом году (об этом сообщалось накануне визита), то китайская сторона на такой шаг не пошла.

По мнению большинства экспертов, предоставление Украине такого кредита стало бы для нее альтернативой российским или европейским кредитным средствам, выполнив роль «подушки безопасности» во время «европаузы».

Но учитывая, что Китай давно рассматривает Украину как ворота на европейские рынки, он заинтересован в ее европейской интеграции. Выполнив требования Евросоюза относительно модернизации, Украина могла бы послужить

открытию европейских рынков для Китая, что подтверждает, в частности, посол Украины в КНР О. Демин.

Как сообщили СМИ, комментируя итоги визита, на брифинге официальный представитель МИД КНР Хун Лей на прямой вопрос, стоит ли Украине надеяться на китайскую финансовую помощь, от ответа ушел. Позже заместитель министра иностранных дел КНР Чэн Гопин заявил, что Украина и Китай не заключили никаких кредитных соглашений в ходе визита украинского Президента в Пекин, не исключив, впрочем, возможности взаимодействия стран в финансовой сфере. «Стороны подтвердили необходимость выполнять уже действующие соглашения, а также заявили о возможности проведения переговоров о дальнейшем сотрудничестве между финансовыми структурами Китая и Украины», – сообщил он.

В то же время В. Янукович, комментируя результаты достигнутых договоренностей, сделал прогноз о возможности привлечения в украинскую экономику 8 млрд дол. китайских инвестиций.

Впрочем, экспертным сообществом такие прогнозы были восприняты неоднозначно. Так, экс-депутат парламента Т. Черновил заявил, что Администрация Президента «запустила слухи», что В. Януковичу удалось договориться о получении кредита в 8 млрд дол. «Но зная отношение Китая к этим вопросам, мне кажется, что это может быть только декларацией о намерениях, для чего нужно будет принять ряд законодательных актов, а это может быть сложно, поскольку для некоторых из них придется менять даже нормы Конституции. У нас уже было несколько случаев, когда на всю страну объявлялось о крупных инвестиционных проектах Китая, но все они пока не реализованы», – заявил он.

Предвидя возможность достижения договоренностей о финансовом сотрудничестве Украины с Россией после визита В. Януковича в Китай, эксперт отметил, что именно РФ может стать сегодня единственным источником денег для Украины, и добавил, что Москва, прежде чем выделять деньги, потребует неких гарантий вступления Украины в Таможенный союз. «Основное влияние на переговоры Украины с Китаем будет

оказывать все-таки Россия. Россия – это серьезный партнер Китая, вместе с Китаем она входит в ШОС, куда Украина пока так и не вступила. Думаю, вряд ли российское руководство, когда обсуждаются крупные проекты между Россией и Китаем, не попросило бы Пекин притормозить переговоры с Киевом», – заявил Т. Черновил. По его мнению, визит Президента в КНР, в то время как в Киеве проходят массовые протестные акции и, кроме того, в украинскую столицу приехали главы дипломатических ведомств стран ОБСЕ, является крупным стратегическим просчетом.

Визит «выглядит очень странно на фоне той политической ситуации, которая сейчас в стране. Безответственно покидать страну тогда, когда происходит нечто среднее между революцией и беспорядками, когда в стране проходит саммит ОБСЕ, на который прибыли лидеры стран, с которыми Президент мог бы выяснить отношения. Плюс нет внятного ответа, что будет дальше по вопросам евроинтеграции, и обсудить это можно было на саммите ОБСЕ как раз в треугольнике ЕС – Украина – Россия», считает он.

По словам Т. Черновола, «Китай – это та страна, из которой неофициальная информация приходит с опозданием, уже после официальных результатов визита. Мы пока пользуемся информацией, которую предоставляет пресс-служба Президента, а из этих сообщений складывается впечатление, что и Россия, и Европа могут отдыхать, главный партнер Китая – это уже Украина. ...Судя по всему, визит не слишком успешен. Это большая проблема всех визитов в Китай».

Одной из причин, по которой Китай отказал в предоставлении Украине «чистых кредитов», обозреватели называют невозможность для украинских властей дать согласие на продажу украинских земель сельскохозяйственного назначения Китаю, в чем очень заинтересован Пекин. «Китай довольно жестко ставит вопрос. Кредиты, конечно, могут быть предоставлены, ресурсы в Китае, особенно из искусственно раздутого валютного запаса, есть. Но у Китая есть хороший получатель кредитов – это США, тут вливание денег вышло на очень высокий уровень. Там большие гарантии исполнения

кредитных условий, чем на Украине. А потому к таким странам, как Украина, выдвигается другой уровень претензий при выделении кредитов. Это условия, что ресурсы могут предоставляться в случае исполнения определенных инвестиционных договоренностей. Условия же предоставления “чистых кредитов” со стороны Китая таким странам, как наша, довольно жесткие, и вступают в противоречия с интересами Украины и со многими моментами в украинском законодательстве. Например, предоставление возможности для размещения в Украине значительного китайского агропромышленного производства с передачей в собственность земельных ресурсов, на которых будут размещены эти предприятия. Но украинское законодательство запрещает передачу в собственность сельскохозяйственных земель иностранным гражданам. И это тот момент, который может вызвать даже больший взрыв, чем повышение цен на газ для населения. По всем инвестиционным проектам Китай ставит условия применения именно своей трудовой силы. Около 75 % по руководящему составу и половины основной рабочей силы. Это касается и аграрного сектора», – говорит Т. Черновил.

В то же время многие эксперты считают, что, несмотря на неоднозначные итоги состоявшегося визита, развитие дальнейшего сотрудничества Китая и Украины даст позитивные результаты. «Любые экономические контакты – это хорошее дело, – говорит исполнительный директор бизнес-инкубатора ІНУВ Д. Подолев. – А сотрудничество с такой громадной экономикой, как китайская, это очень интересно и выгодно для Украины».

В целом же, констатируют обозреватели, Украина пока интересна Китаю главным образом в качестве поставщика сельскохозяйственной продукции в целях реструктуризации их поставок продовольствия, а также как рынок сбыта китайских товаров. В то же время экономическое сотрудничество между двумя странами могло бы быть полезно Украине и в «учебных» целях.

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ, канд. політ. наук

«Євромайдан» у Закарпатті: особливі події і актуальні питання

Актуальним для закарпатців, які не тільки живуть поблизу європейських кордонів, а й практично щодня відвідують своїх родичів у ЄС, купують там продукти й речі, їздять на машинах з іноземною реєстрацією, є думка про те, що місце України – серед спільноти європейських народів.

Уже п'ятий тиждень, з 24 листопада, на центральній площі Ужгорода майже щодня перебувають прихильники євроінтеграції України і відставки уряду й Президента. Активісти «Євромайдану» заявили, що «стоятимуть до перемоги». На площі Театральній чергують найбільш стійкі активісти, час від часу скликаються мітинги, зі сцени агітують їхати в Київ, щоб підтримати тих, хто відстоює євроінтеграцію на столичному Майдані¹.

Організатори ужгородського «Євромайдану» розповіли, що мітинг на підтримку євроінтеграції в Ужгороді розпочався із соцмереж. Про це під час прес-конференції в Ужгородському прес-клубі повідомили активісти й організатори «Євромайдану» в Ужгороді. «Почалося з посту у Facebook журналіста М. Найема. Він гнівно написав про те, що доки народ буде відсиджуватися лайками й коментарями, замість того щоб вийти на вулиці. Потім почали реагувати ужгородці, зокрема і викладачі УжНУ. З деякими активістами “Євромайдану” в Ужгороді до цього часу навіть знайомі не були», – розповідає активіст Ю. Світлик.

Також задля кращої активізації людей і щоб закарпатські користувачі Facebook були в курсі й стежили за останніми подіями Майдану, страйкарі вивісили адресу сторінки на стіну площі Театральної.

¹ Нагадаємо, що 324 місцеві ради Закарпатської області – сільські, селищні, міські, районні й обласна – звернулися до вищого керівництва країни з проханням підтримати євроінтеграційний рух країни.

Варто зауважити, що перша спроба організувати «Євромайдан» в Ужгороді відбулася 22 листопада, але виявилася невдалою, оскільки на мітинг прийшло близько 20 осіб.

Уже наступного дня активісти, з метою поінформувати ужгородців про мітинг, розклеювали відповідні інформаційні листівки. Вочевидь, робили це даремно, адже 24 листопада на площі Театральній зібралася близько 200 мітингувальники. Незважаючи на погані погодні умови, годинна акція протесту закінчилася прийняттям заяви-резолуції до Президента підписати Угоду про асоціацію, а також звільнити голову уряду М. Азарова. Після чого колона студентів з 300 осіб вирушила на площу Театральну, де й розгорнувся безстроковий євромітинг. Тут організували справжнє наметове студмістечко. Декілька наметів для ночівлі, бочки з вогнем для обігріву й гарячі напої з печивом. До безстрокового студентського мітингу приєдналися представники майже з усіх районів Закарпаття. «Закликаємо усіх студентів підтримати своїх колег і приєднатися до всеукраїнського студентського страйку. Налаштуйте максимально можливий рівень комунікації зі студентством ваших та інших регіонів і вимагайте виконання наших вимог. Хто, як не ми? Коли, як не сьогодні?» – говориться в резолюції.

При цьому слід зазначити, що ужгородський «Євромайдан», який 1 грудня зібрав понад 3 тис., підтримали депутати Ужгородської міської ради Р. Буланов (УДАР) і В. Чубірко.

Слід відмітити, що не зважаючи на те, що організатори закликали приходити на площу без партійної символіки, опозиційні прапори все ж таки майоріли: ВО «Свобода», НРУ і ВО «Батьківщина». Лунали гасла «Янукович у відставку», «Уряд у відставку» тощо.

Крім того, зазначимо, що депутати – члени фракції Партії регіонів у Закарпатській обласній раді ще 25 лютого 2013 р. на пленарному засіданні позачергової 12-ї сесії прийняли рішення, яким підтримали Заяву Верховної Ради України «Про реалізацію євроінтеграційних прагнень України та укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом» і звернулися з проханням до вищого керівництва держа-

ви прискорити євроінтеграційні процеси в Україні. Пізніше, 2 грудня 2013 р., на пленарному засіданні позачергової сесії вони прийняли Рішення «Про суспільно-політичну ситуацію в Україні», яким засудили дії органів центральної виконавчої влади України щодо злочинного розгону учасників мирного зібрання в Києві 30 листопада 2013 р. і звернулися до працівників силових структур із застереженням щодо недопущення неправомірних дій відносно своїх співвітчизників під час проведення мирних акцій протестів.

Утім існує й протилежна позиція, якої дотримується голова ОДА О. Левида. Він чітко заявив, що підтримує курс Президента й Партії регіонів, який упроваджується впродовж останніх трьох років. «Що таке воля народу, яку ви сьогодні декларуєте? Воля народу може проявлятися на сьогодні лише двома шляхами: або через вибори, або через референдум. В інших випадках говорити про волю народу недоречно. Скільки зараз людей виходить на мітинги? Умовно – хай будуть мільйони. А яка кількість населення в країні? Понад 40 млн. То що: воля мільйону – то воля народу? А думка інших 46 млн – це що, не воля? Я вважаю позицію молоді, але, крім тих 5, 10, 100 людей, на майдани більше не виходять. Ось будуть вибори, тоді й проявлятимете свою позицію», – заявив О. Левида.

Щодо свого членства в Партії регіонів і розпуску її обласного осередку, що, як одну з вимог, озвучували у своїй резолюції мітингувальники, голова ОДА зазначив, що він є членом партії й ним залишається. «Ви не є членами партії, і значить, не можете вносити такі нетолерантні пропозиції», – зазначив О. Левида. І разом з тим наголосив, що за 22 роки незалежності України за останні три роки на шляху до євроінтеграції країни зроблено більше, ніж за всі попередні 19. «Курс Президента заявлений, і ми ним чітко рухаємося», – зазначив О. Левида.

Звертає на себе увагу при цьому така обставина: мітингувальники студенти вимагали від ректора УжНУ Ф. Ващука вийти з ПР. На що ректор відповів, що призупиняє своє членство в ПР, а остаточне рішення скаже на сесії міської ради.

Як стало відомо згодом, ректор мав на увазі «призупинення» не партійного членства, а «діяльності в ПР». Однак і донині однозначно сформульованої позиції Ф. Вашук досі не заявив.

Та студентський страйком і надалі вимагає від ректора УжНУ дотримати слова й оприлюднити свої наміри щодо подальшого членства або виходу з лав «Партії регіонів».

Також з вимогою виходу з фракції ПР мера В. Погорелова виступили й депутати міської ради Р. Буланов (УДАР) і В. Щадей (ЄЦ).

До того ж студенти також вимагають і пояснення відсутності наказу про долучення УжНУ до безстрокового загальнонаціонального страйку, який ректор свого часу пообіцяв видати, але, як виявилось пізніше, слова не дотримав: студентський страйк наказом було обмежено до 6 днів.

Також чи не вперше за історію Ужгородської міської ради студенти були присутні на сесії міськради. Сесійна зала була вщент заповнена студентами. Студенти не випускали міських депутатів із сесійної зали до тих пір, поки вони не пообіцяли, що вимагатимуть від Президента винести на розгляд ВРУ проект про звільнення уряду. Очевидці розповідали, що коли мер В. Погорелов намагався вийти, то його так затисли, що йому ледь не стало погано.

Та В. Погорелов усе ж таки певною мірою порадував ужгородських «євромайданців». Він зазначив, що Ужгород завжди був спокійним і міліціонери не чіпатимуть мирних мітингувальників, попросив ужгородців бути толерантними і завершив свій відеовиступ гаслом «Слава Україні!» (як зазначають ЗМІ, «уперше»).

Водночас ужгородці вимагають від мера В. Погорелова «дієвої і системної підтримки» ужгородцям, що беруть участь у всенародному протесті як в Ужгороді, так і в Києві. Текст відповідного звернення отримала редакція «Закарпаття онлайн».

З метою мобілізувати студентів усіх навчальних закладів Ужгорода колона студентів побувала також під стінами УжНУ, Закарпатського художнього інституту й культосвітнього училища, а тим часом власники машин з європейськими номерами організували автопробіг: рухалися містом у напрямку

словацького кордону, таким чином демонструючи своє прагнення до Європи.

Як зазначили організатори місцевого «Євромайдану» Ю. Світлик, Я. Шафарь, Ю. Дуб, Р. Буланов, М. Ковальчук і В. Волошин, «уперше такі масові заходи відбулися завдяки самоорганізації. Ужгородський “майдан”, дійсно, був зроблений зусиллями великої кількості людей. Ми закликали ужгородців приєднуватися, хтось друкував листівки, розносив, клеїв листівки, давав обладнання тощо. Ці дні показали, що об’єднуватися людям з активною громадянською позицією можливо і варто це робити».

На ужгородському «Євромайдані» постійно грає музика, часто відбувається перегляд тематичних фільмів. Волонтери на Театральній площі пригощають ужгородців, які прийшли на «Євромайдан», чаєм і бутербродами. Молодь гуртується біля вогню. На площі стоять палатки «Свободи». На стендах і плакатах – «євромайданівські» гасла, лозунги, заклики їхати в Київ та інформація про ідеолога українського націоналізму Д. Донцова.

Студенти кажуть, що «не розходитимуться до перемоги» і вірять в успіх, скандують «Слава Україні! Героям слава!», «Брат за брата! Студент за студента!», «Київ, до бою! Ужгород з тобою!» тощо.

До цього залучаються й члени Закарпатської неформальної молодіжної організації «Фронт опору». Вони оприлюднили заяву про перехід «до радикальніших дій проти владних чиновників». «Ми, члени Закарпатської неформальної молодіжної організації “Фронт опору”, заявляємо, що беремо активну участь у всіх заходах, які проводять активісти “Євромайдану”. Однак змушені повідомити, що віднині переходимо до радикальніших дій проти владних чиновників. Ми починаємо моніторити дії влади Ужгорода й області та всі незаконні дії чиновників, які будуть ігноруватися правоохоронними органами й судами, будуть мати жорсткий супротив з боку нашого “Фронту опору”», – ідеться в повідомленні.

Активність Ужгорода відзначилася ще й флеш-мобом з фото побитих журналістів і символічним посланням до влади.

Мирна журналістська акція підтримки журналістів, побитих «Беркутом» у ніч з 30 листопада на 1 грудня на київському Майдані, зініційована незалежною медіа-профспілкою України в обласному центрі. Відтак в акції протесту взяли участь майже 40 закарпатських журналістів провідних видань, радіохвиль і телеканалів. Мас-медійники у такий спосіб намагалися привернути увагу суспільства, виступити проти безкарності й бездіяльності влади з притягнення винних правоохоронців до кримінальної відповідальності за ст. 171 КПК.

Доповнив ряд масових акцій протестний марш «Закарпаття за Україну без Януковича». Вулицями міста з площі Театральної, де відбувся мобілізаційний збір, під гаслом «Закарпаття за Україну без Януковича» пройшла кількатисячна хода. Підтримку мітингарям виголошували й автомобілісти, вторячи скандуванню лозунгів звуками клаксонів.

Тим часом на Театральній площі символічно прикрасили невеличку ялинку, на яку почепили зображення «регіоналів»: тих, кого народ для себе вже встиг відправити у відставку, і тепер вимагає цієї ж відставки вже на практиці.

Зі словами підтримки зі сцени, після повернення на Театральну площу, до мітингарів звернулися представники національних меншин краю: солідарність з прагненнями сотень тисяч українців висловили представники румунської, угорської, ромської громад. Крім того, угорська мова де-не-де чулась у натовпі страйкарів – замість розбрату, бажання гідного життя дедалі міцніше згуртовує людей.

Як повідомляють місцеві ЗМІ, «найбільшим розчаруванням “Євромайдану” в Ужгороді була відсутність там угорських прапорів поряд з українськими». Один з дописувачів «Закарпаття онлайн» О. Діба у своєму блозі зазначає: «Сам я завжди пропагував зняття кордонів між нашими державами в рамках об'єднаної Європи як найкращий, найреалістичніший варіант нівелювання постріданонської несправедливості у вигляді поділу угорських етнічних територій. У цьому сенсі навіть не знаю, кому вигіднішою є інтеграція України і, зокрема, Закарпаття з Європою – українцям чи закарпатським угорцям...

Так чи інакше, але угорська громада Закарпаття завмерла в абсурдній нерішучості саме в той момент, коли Україна опинилася за крок до Європи.

Як на мене – це зрада. Яку можна пояснити, але не можна виправдати...

Першим негативним дзвіночком у цьому плані стала інформація про неголосування частини угорських депутатів на підтримку євроінтеграційної заяви на сесії Ужгородської райради. Разом з “регіоналами” не голосували члени Демократичної партії угорців України, неофіційним вождем якої досі залишається нинішній член Партії регіонів І. Гайдош».

Та попри таку «угорську образу» на третій тиждень «євромайданівських» перипетій у державі угорські українці, як зазначалося вище, усе ж таки приєдналися до мітингів. Як пише місцева преса, громадянство Угорщини не завадило жителям Берегово відчутися себе активістами «Євромайдану»: Берегово зібрало на мітинг кілька сотень жителів міста. Тим часом Генконсульство Угорщини заявило, що наразі відкриває для закарпатців Європу: у новому році планують видати рекордну кількість шенгенських віз.

Нагадаємо, що в Берегово в приміщенні Закарпатського угорського театру відбувся політичний форум угорської радикальної партії «Йоббік», яка висунула Україні кілька умов щодо підтримки курсу на ЄС. Мовляв, Україна може розраховувати на підтримку представників Угорщини в підписанні асоціації з ЄС лише за виконання певних умов, головною з яких є негайне створення Притисянського округу на території Закарпатської області².

Слід звернути увагу на те, що нещодавно були проведені дві стартові конференції – одна в Ужгороді, друга в Ніредьгазі.

² У жовтні націоналістична партія «Йоббік», виступаючи за входження Закарпаття в так звану Велику Угорщину, поставила ультиматум про створення в Україні Притисянського адмінокругу. Так називається прикордонна територія біля р. Тиса, на якій розташовані чотири закарпатські райони – Берегівський, Виноградівський, Мукачівський та Ужгородський, де проживає найбільше етнічних угорців (усього в Закарпатті живе близько 155 тис. угорців).

Присвячені вони загальним проектам обласного центру з містами-побратимами – польським Ярославом та угорської Ніредьгази. За першим проектом в Ужгороді зможуть реконструювати історичні винні підвали «Совине гніздо», а за другим – модернізувати міські водоканали в обласному центрі, а також у Мукачевому. Обидва проекти практично повністю фінансує Євросоюз. Ці конференції дали їм офіційний старт. А вже у 2014–2015 рр. вони впроваджуватимуться в життя. Як зазначили деякі місцеві ЗМІ, «без Євросоюзу не обійтися».

Варто також наголосити на тому, що до акцій протесту в Закарпатті приєдналися й майбутні православні священники. Під час маршу студенти-богослови, академічне духовенство і викладачі академії проспівали на честь учасників «євромайданів» в Україні Державний гімн і ще раз продемонстрували єдність українського народу, підтримку столичним борцям за звільнення країни від корупціонерів і бандитів у владі, а також незмінне бажання жити в правовій державі.

Водночас на заклик громадськості, зокрема Народної ради Закарпаття (громадсько-політичної коаліції національно-патріотичних сил краю), щодо участі в мітингу-марші «За Україну без Януковича» відгукнулися представники професорсько-викладацького складу, співробітників і студентів провідних ВНЗ Ужгорода, зокрема Ужгородського національного університету, Карпатського університету ім. А. Волошина, Ужгородської української богословської академії ім. святих Кирила і Мефодія, Закарпатського інститут Київського національного торговельно-економічного університету й Кооперативного коледжу.

Зі свого боку, на Міжгірщині опозиційні депутати виступили з наміром розпустити районну раду, достроково склавши свої депутатські мандати. Про це на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook повідомляє М. Буришин. «На засіданні фракції “Батьківщина” в Міжгірській районній раді було прийнято рішення про початок переговорів з іншими фракціями щодо початку розпуску районної ради. Переконані в тому, що в такому складі районна рада, де ПР з так званими тушками блокують роботу єдиного легітимного органу, вже

другий рік, який обраний жителями району, немає права на існування. Доморошені політики з ПР уже давно перестали дбати про район, який опустився на останнє місце в рейтингу області, за чотири роки кількість власних доходів до бюджету району зменшилися з 11 до 1 %, і казначейська заборгованість на кінець року виходить на 12 млн грн, мера в Міжгір'ї нема вже три роки, тому що призначення виборів блокується саме Партією регіонів. Чому? Бо вони розуміють, що програють. Цей список можна продовжувати на кілька сторінок.

Фракція “Батьківщина” в Міжгірській райраді одногосно готова скласти свої депутатські мандати й піти на перевибори. До цього закликаємо всіх депутатів ради, у кого ще залишилася совість», – повідомляє голова Міжгірської районної організації ВО «Батьківщина».

При цьому слід зазначити, що понад 350 людей, які підтримують «Євромайдан», вийшли на мітинг, що відбувся 13 грудня перед будівлею Міжгірської райдержадміністрації.

Мітинг розпочав голова міжгірського районного штабу національного спротиву М. Буришин, який закликав міжгірців вставати з колін, на які поклала їх сьогоднішня влада, і якщо сьогодні їх не зупинити, то завтра буде гірше, а наступний шанс може з'явитися лише через десятки років.

Голова Міжгірського осередку партії ВО «Свобода» В. Баран у своєму виступі намагався донести до людей дух і настрої київського Майдану, на якому він перебував дев'ять днів і керував третім загоном оборони.

Участь у заході взяли також міжгірські греко-католицькі священники, зокрема отець В. Мандзюк, який провів молебень (як відомо, в усіх греко-католицьких церквах Міжгірщини щодня о 17:30 проводять молебні за тих, хто сьогодні бореться за Європу в Україні).

Підсумував зібрання голова Міжгірської районної ради І. Ярема, який також нещодавно повернувся з київського Майдану. Він переконаний, що іншого шляху в Україні просто немає, крім як долучитися до європейської сім'ї, відтак необхідно набратися сил, не боятись і вистояти собі кращу долю.

Мітингувальники закликали депутатів від Партії регіонів скласти свої мандати й піти у відставку.

Також мітингувальники одноголосно ухвалили резолюцію вимог до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів і Генеральної прокуратури України, яку зачитав депутат райради від фракції «Батьківщина» М. Буришин. У резолюції, зокрема, закликають Президента В. Януковича добровільно піти у відставку, призначити позачергові вибори, не застосовувати сили до мирних протестувальників, покарати тих, хто розігнав Майдан у ніч на 1 грудня, і продовжити курс на євроінтеграцію.

Мітинг завершився спільним виконанням гімну.

Значну кількість європрихильників зібрав «Євромайдан» у Мукачевому – близько 3 тис. осіб. Для невеличкого містечка це, мабуть, найбільше політичне зібрання, починаючи з 2004 р. Причому на площі біля міської ратуші разом були і народ, і влада. Крім, власне, мукачівців, у мітингу взяли також участь представники з Іршави, Берегового, Хуста, Виноградова, Тячева, Рахова й навіть Ужгорода. Не було партійної символіки, були тільки державні синьо-жовті стяги й прапори Європейського Союзу.

Першим звернувся до громади міський голова Мукачєвого З. Ленд'єл, який публічно висловив свою позицію з цього приводу й закликав городян і закарпатців загалом відстояти своє право на цивілізоване, європейське майбутнє.

Далі виступи продовжили представники громадських організацій, підприємці, делегати з інших міст і районів. Публічно закликав нікого не боятися присутній на зібранні голова облради І. Балюга. Більша частина промовців – це молоді люди (студенти, депутати міської та районних рад, підприємці).

Як заявив у своєму виступі голова облради І. Балюга, «проігнорувавши прагнення українського народу до євроінтеграції та відмовившись підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, влада в особі Президента, Прем'єр-міністра і їхнього оточення позбавила Україну права на вибір, вкрала мрію мільйонів співвітчизників жити в цивілізованій європейській і заможній державі. А 30 листопада вчинено зло-

чин проти студентів, фактично дітей, наших дітей, котрі вийшли на київський “Євромайдан” з мирною акцією протесту, аби захистити своє європейське майбутнє».

Він закликав місцеві ради, депутатів усіх рівнів, міських, селищних і сільських голів не бути байдужими, висловити свою позицію, провести сесії і заявити чітку позицію щодо подій у державі.

Також за підтримки голови обласної ради І. Балого в області створили координаційні центри на підтримку “майдану”. На сьогодні їх нараховується 20. Через координаційні центри можна допомогти мітингувальникам теплими речами і їжею, а також поїхати до Києва всім охочим. Контакти координаційних рад можна знайти на сайтах, які створили в різних куточках Закарпаття.

У ратуші Мукачєвого створено один з таких координаційних центрів, який займається організацією поїздок до Києва й збором речей для “майданівців”. Відповідальний керівник центру І. Маняк каже, що спільними зусиллями вдалося допомогти сотням мітингувальників доїхати до головного «Євромайдану». Деякі з активістів уже повернулися додому й планують поїхати туди знову.

Робота координаційного центру спрямована також на матеріальне забезпечення “майдану”. У зв’язку з погіршенням погодних умов оголошено збір теплих речей для «майданівців». Працівники координаційного центру розраховують на підтримку і свідомість громадян. Відтак закарпатці мають можливість поїхати до Києва за кошти, що збирають силами представників координаційних центрів. Усіх охочих реєструють, групами відправляють на Майдан, допомагають знайти в Києві житло. Крім того, волонтери тримають і зворотний зв’язок – забезпечують тих, хто виїхав, усім необхідним.

Представники центру розповідають, що за час його створення відправили вже понад 1 тис. закарпатців. Безпосередньо жителі, як повідомляють місцеві ЗМІ, кажуть, це добре, що є така можливість, адже охочих підтримати Майдан багато, але не всі мають можливість. А їхати, кажуть, треба, адже тільки в такий спосіб вбачають вирішення проблем у країні.

Жоден автобус з людьми, що їхатимуть до Києва, не буде безпідставно зупинено. На цьому наголосив голова Закарпатської ОДА О. Ледида під час зустрічі з ініціативною групою ужгородських мітингувальників у п'ятницю, 6 грудня. «Якщо водій автобуса має відповідну ліцензію на перевезення людей, а технічний стан транспортного засобу відповідає вимогам, то жоден правоохоронець не перешкоджатиме – зупиняти можуть тільки для перевірки документів. Якщо ж Вам чи будь-кому іншому будуть відомі випадки, коли правоохоронці не пускатимуть транспортні засоби без причин, незаконно, повідомляйте – готовий втручатися», – запевнив О. Ледида.

Як раніше повідомляло «Закарпаття онлайн», автобус, що мав відправитися з Ужгорода до Києва на підтримку акції на майдані Незалежності, був затриманий. За словами очевидців, коли автобус і ще один мікроавтобус мали вже відправлятися від готелю «Інтурист-Закарпаття» в Ужгороді, до нього під'їхали два автомобілі ДАІ й п'ятеро працівників ДАІ почали перевіряти документи, заглядати під автобус, перевіряти колеса тощо, затримуючи від'їзд. Транспорт відпустили тільки після втручання депутатів Закарпатської облради.

Зауважимо, що на Хрещатику закарпатці вже встигли облаштувати велетенський намет, який слугує і координаційним центром, і місцем обігріву для закарпатців і не тільки. Намет розрахований на 80 осіб, але використовується виключно для обігріву, зустрічей і харчування. Зверху над ним – прапор Закарпаття. Намет також використовується як символічний штаб і місце гуртування закарпатської громади, адже чимало закарпатців приїхало до столиці власним ходом. У наметі цілодобове чергування.

Офіційно в наметі працює цілодобова громадська приймальня народного депутата України В. Балоги.

Як розповів громадський діяч, який нині перебуває на «Євромайдані» в Києві, В. Феськов: «Закарпатці вже встигли нюхнути сльозогінного газу, вони стояли в колонах, які не пускали чиновників у будівлю Кабміну, частина забезпечує цілодобову охорону Будинку профспілок та інших об'єктів. Машина з написом на прапорі “Мукачеве” перекрыла разом з

іншими Хрещатик. Закарпатці зводять барикади, допомагають у таборі, деякі надають медичну допомогу, інші ходять на закупки...».

Повідомлення закарпатців із чергувань на Майдані стали для їхніх земляків надійним джерелом інформації про те, що і як саме відбувається на «Євромайдані».

Багато закарпатців залишається на Майдані на весь тиждень, але частина все ж таки потроху повертається до домівок.

За останніми повідомленнями місцевої преси Закарпаття, в Ужгороді ситуація також стабілізується, адже учасники протестів дійшли висновку, що якщо зміни в країні і відбудуться, то підуть вони з Києва, а ніяк не з Ужгорода... Щоправда, студенти ще трохи мітингували. Влаштували оригінальний лежачий протест під стінами ОДА, ходили по факультетах, закликаючи ровесників відкласти навчання і йти на вулицю. Їх зустрічали з байдужістю: які мітинги, якщо в нас модульні роботи? Наприклад, на демонстрацію перед історичним факультетом зібралось лише близько 50 осіб (навіть не порівняти із сотнями студентів двома тижнями раніше), а на заклик йти знову на вулицю не відгукнувся практично ніхто. Стало очевидно – протести в Ужгороді закінчилися. Люди випустили пару, а тепер хочуть працювати й готуватися до свят. Ну і, звичайно, стежити за подіями в Києві. Ті ж ужгородці, які безпосередньо хочуть брати участь в історичних подіях, уже давно на барикадах на Майдані.

До того ж деякі ЗМІ вже дали короткі підсумки «Євромайдану» в «столиці» Закарпаття Ужгороді. «По-перше, неправими виявилися скептики, які стверджують, що ужгородцям байдуже до того, що відбувається в країні. Так, за кількістю, які вийшли на вулиці, нашому місту далеко до галицьких обласей, але це традиційно. Посоромити можна також скептиків, які сумніваються в наших студентах. Справді, дуже багато, скориставшись несподіваним подарунком від ректора Ф. Ващука – оголошенням, що університет приєднується до акцій протесту, радісно розбіглися по домівках. Тим не менше, дуже багато студентів дійсно гаряче переживали й активно висловлювали свою позицію. Деякі з них за цей час

встигли проявити хороші лідерські й організаторські здібності. Не здивуємося, якщо всього через кілька років учасники нинішніх студентських мітингів успішно проявлять себе в політиці й життєдіяльності міста. Окрему повагу хочеться їм висловити за неприйняття будь-яких політичних партій. “Ми – студенти, а не “гарматне м’ясо політиків”, – заявили вони й прогнали політиків.

Міліціонери були присутні на всіх без винятку акціях, але жодного разу ні в що не втручалися, співали разом з усіма гімн, віддаючи при цьому честь, були налаштовані дружньо.

Що стосується міської влади, то її представники запевнили всіх, що почуття протестантів розуміють і підтримують, не заважатимуть, але й не страйкуватимуть, тому що місто має функціонувати, незважаючи на політичну ситуацію. Досі студенти ночують на площі Театральній, палять вогонь у бочках і ніхто їм не заважає.

Повторимося, ми не шукаємо правих чи винних у нинішній політичній ситуації. Просто відзначаємо, що “столиця” Закарпаття проявила себе в цій ситуації з найкращої сторони – як мітингувальники, так і правоохоронці з міською владою. Можна скільки завгодно критикувати Ужгород й ужгородців, чим так люблять займатися місцеві опозиційні сайти, але в цьому випадку, вважаємо, місто проявило себе мирним, толерантним до людей, які мають протилежну позицію, демократичним. Одним словом, європейським містом!» – резюмувало місцеве інтернет-видання UA-Reporter.com (*Матеріал підготовлено з використанням таких джерел інформації: Новини Закарпаття (<http://transkarpatia.net>). – 2013. – 6.12, 8.12, 9.12, 10.12, 13.12; Zaholovok.com.ua (<http://zaholovok.com.ua>). – 3.12, 6.12, 7.12, 10.12, 13.12, 15.12; Час Закарпаття (<http://chas-z.com.ua>). – 2013. – 3.12; Мукачево.net (<http://www.mukachevo.net/ua>). – 2013. – 6.12, 9.12; Голос Карпат (<http://goloskarpat.info>). – 2013. – 3.12, 11.12, 13.12, 15.12; UA-Reporter.com (ua-reporter.com). – 2013. – 15.12; Закарпаття онлайн (<http://zakarpattya.net.ua>). – 2013. – 24.11, 26.11, 4.12, 6.12, 10.12, 13.12, 14.12, 16.12).*

С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям

«Евромайдан» и криминогенная обстановка в Киеве

На «Евромайдан» съехались тысячи карманников-гастролеров из разных уголков Украины. СМИ сообщают, что ежедневно там их ловят десятками.

Толпа – это мечта карманника и самое идеальное место для их работы. Любое массовое мероприятие, численностью свыше 1 тыс. человек, привлекает воров всего города. Митинг из 100 тыс., тем более 1 млн людей, является праздником карманных воров всей страны. В штабе «Евромайдана» в КГГА не отрицают, что воров действительно много. В то же время привлечь карманника к ответственности, если он не пойман за руку в собственном кармане, дело практически невозможное (<http://tsn.ua/ukrayina/na-yevromaydan-z-yihalis-tisyachikishenkariv-gastroleriv-yaki-chekayut-shtovhanini-y-tisnyavi-325973.html>, 17.12.2013).

Некоторые СМИ также пишут и о том, что сегодня «Евромайдан» становится ширмой криминального бизнеса. Помимо карманных воров, действующих непосредственно в самом сердце «европейской революции», криминальный бизнес очень быстро стал европейским, хорошо усвоив еврориторiku. Мошенники спекулируют на событиях вокруг подписания (неподписания) Украиной ассоциации с ЕС. Например, в Артемовске Донецкой области аферисты предлагали пенсионерам оформление материальной помощи и под благовидным предлогом рекомендовали поменять кровные сбережения в гривнях по чрезвычайно «выгодному» курсу на евро. Мошенники говорили, мол, мы вступаем в Евросоюз и нужно спешить обменять гривни, иначе больше возможности поменять деньги не будет.

На Донбассе, в Луганской и Донецкой областях, спекулируя на родственных чувствах стариков, преступники забирали

последние их сбережения якобы в помощь участникам «май-дана». Кроме того, заработали схемы обмана путем «чудо-лекарств», якобы присланных США и Евросоюзом участникам «майдана», но оказавшиеся там не нужными (<http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008191597.html>, 18.12.2013).

Некоторые же мошенники звонили родственникам участников акции протеста и, представляясь сотрудниками правоохранительных органов, предлагали «выкупить» родственников, которые якобы были задержаны при разгоне протестующих.

Кроме таких видов афер, мошенники прибегали и к установлению пиратских станций мобильной связи, задачей которых являлся перехват контроля над мобильными телефонами участников акции и воровство денег со счета. Об этом, как пишут СМИ, рассказал представитель службы безопасности одной известной украинской сотовой компании. Было отмечено, что этот способ мошенничества фиксировался в стране и ранее. Чаще всего «мобильные» воры активизировались во время различных мероприятий, в число которых входили и концерты. Естественно то, что они заинтересовались участниками «Евромайдана» (<http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008191709.html>, 18.12.2013).

СМИ сообщают также о том, что в Украине появилась группа неизвестных мошенников, которые занимаются выманиванием денег у граждан, распространяя фальшивый указ Президента Украины В. Януковича, согласно которому необходимо собрать финансовые средства для того, чтобы урегулировать сложившуюся в стране ситуацию. На официальном сайте Кабинета Министров Украины указано, что главам облгосадминистраций, райгосадминистраций, советов местного значения, различным предприятиям, организациям и рядовым гражданам был направлен фальшивый указ В. Януковича «О мерах по ликвидации последствий событий, которые происходят в настоящее время в стране». Помимо этого, Кабинет Министров уточняет, что фальшивка никаких сходств с настоящим документом не имеет. Мошенниками

размещены на ней банковские реквизиты для перечисления денежной помощи, которая, согласно лжеуказу, направится на восстановление нормальной ситуации в стране (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246926254, 18.12.2013). Примечательно, что на фальшивке стоит печать Кабмина. Правительство предупредило граждан и попросило быть бдительными в подобных ситуациях.

В СМИ также указывают и на увеличение за последнее время квартирных краж, и на наличие случаев мародерства в квартирах, которые предоставляются киевлянами участникам массовых акций протеста на майдане Независимости (<http://paralleli.if.ua/news/37989.html>, 11.12.2013).

Кроме того, по информации СМИ, депутат О. Царев рассказал о том, что митингующие разрешают себе брать необходимые товары в магазинах «на счет Майдана и революции» (<http://svobodaslova.in.ua/news/read/28072>, 20.12.2013).

Занятое митингующими здание КГГА также стало лакомым куском для мародеров. Тут буквально с первых дней после захвата здания вскрывают кабинеты и изымают «на революционные нужды» оргтехнику и мебель, пишат СМИ. Так, по факту кражи со складского помещения КГГА милиция проводит досудебное расследование по ч. 3 ст. 185 Уголовного кодекса Украины «Кража». Устанавливается точный перечень похищенных вещей и сумма материального ущерба (<http://kiyany.obozrevatel.com/crime/95384-krazha-so-skladov-kgga-militsiya-provodit-dosudebnoe-rassledovanie.htm>, 18.12.2013).

Ранее в СМИ сообщали, что неизвестные взломали двери нескольких кабинетов Департамента финансов КГГА (<http://4post.com.ua/capital/197960.html>, 14.12.2013).

Что касается ворот мэрии, то в милиции это классифицировали как «хулиганство» и обещают лишать свободы до четырех лет (<http://ua.racurs.ua/news/19933-miliciya-pochala-poshuk-vynnyh-u-demontaji-v-yiznyh-vorit-kmda>, 18.12.2013).

Обращает на себя внимание, что еще раньше министр внутренних дел В. Захарченко заявлял о криминогенной обстановке в Киеве. «В столицу, к сожалению, направляются лица

с сомнительными намерениями. Имели место задержания на Майдане провокаторов, лиц, которые под видом благотворителей собирали средства на нужды митингующих. Поэтому призываю вас быть бдительными и обо всех подозрительных поступках немедленно сообщать работникам милиции», – цитирует слова главы МВД пресс-служба ведомства (<http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/937156>, 09.12.2013).

В свою очередь, народный депутат Украины Г. Москаль в своем комментарии акцентировал внимание на том, что командирование значительного количества милиции из регионов в Киев привело к резкому ухудшению в них криминогенной обстановки. «В связи с командировкой значительного количества работников милиции из регионов в Киев на местах резко ухудшилась криминогенная ситуация. Ежедневно происходят ограбления, разбои, поджоги, убийства и так далее, которые милиция не раскрывает, поскольку занята “Евромайданом” в столице», – констатирует Г. Москаль и приводит длинный список преступлений, совершенных в последние дни (<http://www.moskal.in.ua/index.php?loc=news&list=2>, 17.12.2013).

В этом контексте обращает на себя внимание также и ежегодный мировой обзор о количестве нападений на журналистов, которые произошли в 2013 г., опубликованный международной правозащитной организацией «Репортеры без границ». «Это предварительные данные, они войдут в глобальный отчет об индексе свободы слова, который будет сформирован в начале 2014 г.», – заявила представитель «Репортеров без границ» в Украине О. Романюк.

В обзоре отмечается, что в Украине в 2012 г. на журналистов было совершено 80 нападений, а в 2013 г. – уже 120. По данным «Репортеров», в 2013 г. Украина была худшим местом в Европе для работы представителей СМИ. Правозащитники считают, что, «в отличие от России и Белоруссии, где существует цензура и юридические способы давления на журналистов – в Украине практикуют физическое насилие». «Начиная с конца ноября, увеличилось число нападений, осо-

бенно в Киеве, когда туда привезли много “титушек”. Они нападали на журналистов и фотокорреспондентов, пытавшихся их снимать. За 11 месяцев 2013 г. было зафиксировано 83 случая, а после событий на улице Банковой 1 декабря их количество возросло до 120», – пояснила О. Романюк (<http://irtafax.com.ua/news/2013/12/2013-12-19-54.html>, 19.12.2013).

По версии «Репортеров», на отечественных журналистов чаще всего нападали сотрудники правоохранительных органов (45 случаев), частные лица (22 факта), охранники (12 случаев), чиновники местной власти (четыре случая) и один народный депутат.

В пресс-службе МВД, сообщают СМИ, подчеркивают, что за 11 месяцев 2013 г. было открыто 123 уголовных производства по ст. 171 Уголовного кодекса («Препятствование журналистской деятельности»; карается лишением свободы до трех лет). В МВД международную статистику считают «завышенной». «Общественные организации берут эти данные из Интернета, социальных сетей, поэтому они не всегда объективны. Нам говорят, что журналист был избит, а сам журналист и заявление в милицию не подавал, иногда там и состав преступления отсутствует. Факты избиения журналистов 1 декабря – это экстраординарный случай. В моменты эскалации конфликтов представителям СМИ необходимы опознавательные жилеты, потому что редакционное удостоверение не всегда можно рассмотреть», – заявил начальник управления связей с общественностью МВД С. Бурлаков. По его словам, в последнее время участились случаи «злоупотребления статусом журналистов». «Одна девушка представилась журналисткой телеканала, сообщила о препятствовании профессиональной деятельности, но по факту выяснилось, что на телеканале она не работает. Обратился человек, представившийся телеоператором, который ввязался в конфликт на Майдане, но на самом деле телеоператором он уже не работал. Таких случаев довольно много», – отметил начальник управления связей с общественностью.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради В. Рибак переконаний, що парламент ухвалить закон про Державний бюджет на 2014 рік 16 січня наступного року.

Відповідаючи на запитання журналістів на прес-конференції у середу, 26 грудня, В. Рибак нагадав, що відповідно до постанови, що її ухвалила Верховна Рада, до 8 січня 2014 р. депутати вноситимуть пропозиції до проекту бюджету, Бюджетний комітет їх опрацює, і 16 січня парламент має ухвалити головний фінансовий документ країни, щоб він «працював з 1 лютого».

При цьому керівник парламенту наголосив, що жодних проблем із соціальними виплатами в січні наступного року не буде і фінансування відбуватиметься за схемою 1/12 бюджету 2013 р. «Це краще, ніж приймати бюджет із закритими очима», – сказав він.

Проект бюджету, наголосив В. Рибак, потрібно розглядати за повною процедурою, передбаченою Регламентом, з огляду на його важливість. «Депутати повинні приймати цей бюджет усвідомлено», – додав він (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)***). – 2013. – 25.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак переконаний, що парламент працюватиме попри те, що наступний рік буде непростим.

Відповідаючи на запитання журналістів на прес-конференції, В. Рибак зазначив, що навесні фактично розпочнеться передвиборна кампанія, зауваживши, що у Верховній Раді є «п'ять-сім депутатів, які вважають, що можуть стати кандидатами в Президенти».

Разом з тим, за його словами, парламент працюватиме. Серед головних завдань на наступний рік В. Рибак назвав законодавчі акти, спрямовані на підтримку промисловості й бізнесу, на подолання корупції, наповнення доходної частини бюджету, соціальну підтримку громадян, зокрема в частині

збільшення заробітної плати, пенсій, стипендій. «Це потрібно розглянути позачергово», – підкреслив керівник парламенту й додав, що на мітингах поліпшення життя людей не вирішується, «це вирішується на заводах, підприємствах, у студентських аудиторіях». При цьому Голова Верховної Ради звернув увагу на необхідність виконання політичними фракціями своїх передвиборних програм.

Аналізуючи роботу парламенту за рік, що минає, В. Рибак повідомив, що ухвалено понад 700 різних постанов і законів, проведено 11 парламентських слухань. При цьому Голова Верховної Ради звернув увагу на несхожість нинішнього складу парламенту з парламентами попередніх скликань. За його словами, структура нинішнього законодавчого органу «не є цілісною» з огляду на змішану виборчу систему, наявність нових політичних сил, які складаються із депутатів, що «прийшли з мітингів», нових керівників фракцій. «Це призводить до “вихоплення” окремих політичних питань із загального контексту проблем і відмови від розгляду багатьох інших важливих питань», – підкреслив керівник парламенту.

Водночас В. Рибак назвав й основні досягнення нинішньої Верховної Ради України. За його словами, унаслідок «широкого обговорення» народні депутати визначили шляхи ефективної роботи парламенту.

По-перше, сказав керівник парламенту, це питання персонального голосування. «За результатами тривалих дискусій були ухвалені доповнення до Регламенту Верховної Ради України, – сказав він. – Парламент сьомого скликання вже не є парламентом “кнопкодавів”».

Другим важливим досягненням нинішнього парламенту В. Рибак назвав визначення парламентських комітетів «головним майданчиком» роботи Верховної Ради України. На його думку, у них представлені різні політичні сили, тому саме тут треба знаходити порозуміння і вирішувати проблеми. Керівник парламенту підкреслив, що «до сесійної зали не можна виносити неузгоджені питання».

В. Рибак зазначив, що для вирішення неузгодженостей і непорозуміння між політиками й політичними силами необхідно

використовувати парламентську трибуну й обговорювати стільки часу, скільки потрібно, і шляхом голосування ухвалювати закони, на які очікують виборці. «Період учнівства минає», – сказав він і додав, що «мітинг і вищий законодавчий орган – це різна робота».

Керівник парламенту також нагадав, що парламентські сили об'єднав ряд законів, спрямованих на адаптацію українських законів до європейських стандартів. «Ці закони були прийняті конституційною більшістю», – наголосив він.

Відповідаючи на запитання, В. Рибак зазначив, що нині в парламенті немає бази для створення нової більшості. «На сьогодні більшість є», – сказав Голова Верховної Ради, додавши, що жодних заяв щодо створення нової конфігурації більшості до нього не надходило й це питання не розглядалося в комітетах. За його словами, інформація щодо можливого створення нової більшості є «кулуарними розмовами і висловлюваннями деяких депутатів» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 25.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак заявляє про наміри відвідати в наступному році всі регіони України.

Відповідаючи на запитання журналістів під час підсумкової прес-конференції у вівторок, 24 грудня, В. Рибак нагадав, що парламент як вищий законодавчий орган ухвалює закони й контролює, як вони виконуються в регіонах. За його словами, у році, що минає, він відвідав 10 областей. «Хочу у наступному 2014 р. проїхати всі регіони», – сказав він.

Голова Верховної Ради зазначив, що під час його робочих поїздок до областей відбуваються зустрічі з колективами підприємств, депутатами всіх рівнів від усіх політичних партій. За результатами цих зустрічей, сказав В. Рибак, до Кабінету Міністрів України та інших державних установ направляються листи щодо надання допомоги у вирішенні регіональних проблем. Водночас, за його словами, з народними депутатами відбуваються принципові дискусії щодо того, як виконуються закони, що цьому заважає, що необхідно далі робити.

Керівник парламенту підкреслив, що народним депутатам від усіх політичних сил потрібно об'єднувати зусилля для вирішення проблем соціально-економічного розвитку регіонів. «Потрібно посилювати зв'язок вищого законодавчого органу з місцевими органами влади», – наголосив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.12).

У Верховній Раді не зареєстрована постанова про відставку уряду. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відповідаючи в середу на запитання журналістів на прес-конференції щодо долі проекту постанови, яку пропонували прийняти представники фракції КПУ.

При цьому Голова Верховної Ради повідомив, що в день, коли питання про висловлення недовіри уряду розглядалося в парламенті, депутати ознайомили його з текстом відповідної постанови й заявили, що збиратимуть під нею підписи.

В. Рибак нагадав, що питання про розгляд цієї постанови може бути винесено на розгляд парламенту в лютому, проте на сьогодні такого документа немає (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.12).

Голова Верховної Ради В. Рибак зазначає, що Закон України «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань» є політичним документом.

Відповідаючи на прес-конференції в середу на запитання журналістів щодо оцінки згаданого Закону деякими юридичними інституціями, В. Рибак нагадав, що питання щодо його ухвалення було ініційовано представниками опозиційних фракцій. «Усі розуміли, що це більше політичний, а не юридичний документ», – зазначив він, додавши, що під час консультацій керівники всіх фракцій погодилися прийняти цей Закон.

При цьому В. Рибак наголосив, що цей законодавчий акт було ухвалено конституційною більшістю. «Я вважаю, що Верховна Рада зробила правильно», – підсумував він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.12).

Політики мають докласти всіх зусиль задля забезпечення цілісності країни. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, вітаючи у вівторок апарат Верховної Ради України з новорічними й Різдявними святами.

«Нам, політикам, треба усе зробити, щоб забезпечити цілісність країни, знайти моменти, які нас об'єднують, – сказав В. Рибак. – 2014 р. буде дуже насиченим політично, але всі ми повинні зрозуміти, що краще майбутнє – не на майданах, краще майбутнє – на працюючих підприємствах, ланах, у студентських аудиторіях».

Керівник парламенту зазначив, що нинішній рік «був дуже непростим». Він проаналізував роботу Верховної Ради, зауваживши, що склад депутатського корпусу оновився на дві третини, у парламенті з'явилися представники двох нових політичних сил. При цьому В. Рибак сказав, що деякі народні обранці й досі не зрозуміли, що Верховна Рада є «вищим законодавчим органом, а не мітингом», наголосивши, що український парламент у своїй діяльності має бути європейським.

Разом з тим Голова Верховної Ради підкреслив, що саме парламент сьомого скликання ухвалив ряд євроінтеграційних законів, підготував підґрунтя для запровадження в Україні європейських стандартів життя.

Голова Верховної Ради заявив, що євроінтеграція залишається пріоритетом зовнішньої політики України. Разом з тим В. Рибак наголосив на важливості підтримки й подальшого розвитку економічних і дружніх відносин з Росією.

Керівник парламенту висловився за необхідність продовження переговорів між більшістю та опозицією для нормалізації роботи Верховної Ради. «Україна – багата держава, і

депутатам треба приймати закони на виконання передвиборних програм, закони, які спрямовані на покращення життя людей», – сказав він. Тому політичні сили, на переконання В. Рибак, повинні домовлятися й досягати компромісів.

В. Рибак наголосив, що співробітники апарату мають і надалі забезпечувати роботу парламенту на високому рівні. «Народні депутати повинні об'єднатися, поклавши в основу цього об'єднання покращення життя наших виборців, – сказав він. – Я вірю, що парламент буде працювати».

Голова Верховної Ради побажав присутнім миру, спокою й злагоди в сім'ях, висловивши сподівання, що завдяки спільним зусиллям депутатського корпусу і співробітників апарату життя в Україні стане кращим (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 24.12*).

У вівторок, 24 грудня, у парламенті Голова Верховної Ради України В. Рибак нагородив відзнаками Верховної Ради працівників освіти, культури, промисловості й державних установ. Зокрема, за особливі успіхи в здійсненні навчання і виховання учнів, вихованців, слухачів 29 працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних і позашкільних навчальних закладів за 2013 р. присуджено Премію Верховної Ради України.

Вручаючи нагороди за вагомий особистий внесок у соціально-економічний і культурно-освітній розвиток держави, сумлінну працю і високий професіоналізм кращим працівникам України, В. Рибак підкреслив: «Нагороди – це визнання вашої праці».

Керівник парламенту також зазначив, що «наші люди заслуговують на краще життя, на спокій і порядок». Він наголосив, що «майбутнє України будується не на майдані, а на заводах, в аудиторіях, на ланах і підприємствах». «А ви і є наше краще майбутнє», – додав В. Рибак.

Голова Верховної Ради привітав присутніх з наступаючим Новим роком, Різдвам Христовим і побажав усім ладу в

сім'ях, ладу в державі (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 24.12).

Комітет з питань соціальної політики та праці розглянув проект закону про Державний бюджет України на 2014 рік у частині фінансування соціальної сфери.

Члени комітету висловили свої зауваження й пропозиції до законопроекту (реєстр. № 3000, доопрацьований).

Народні депутати, зокрема, наголосили, що в проекті показники прожиткового мінімуму розраховані на нормативах наборів продуктів, непродовольчих товарів і послуг 2000 р. Крім того, величина прожиткового мінімуму не враховує ставки податку з доходів фізичних осіб.

Члени комітету пропонують «збільшити величину» прожиткового мінімуму для працездатної особи на розмір ставки податку з доходів фізичних осіб відповідно до рішення Конституційного Суду України від 22.05.2008 р. № 10-рп/2008 стосовно захисту конституційних прав громадян.

Комітет направив свої зауваження й пропозиції профільному комітету з опрацювання законопроекту – Комітету з питань бюджету і пропонує їх врахувати під час доопрацювання (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.12).

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги» (щодо соціальних гарантій осіб, що надають соціальні послуги).

Під час засідання комітету 18 грудня зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 2451а), з метою підвищення рівня оплати праці працівників соціальних служб і підвищення престижності праці в цій сфері, пропонується внести зміни до ст. 11 Закону України «Про соціальні послуги» й надати особам, що надають соціальні послуги, право на:

– отримання надбавок за вислугу років щомісячно у відсотках до посадового окладу (ставки заробітної плати) залежно від стажу роботи в установах соціального захисту в таких розмірах: понад три роки – 10 %; понад 10 років – 20 %; понад 20 років – 30 %;

– щорічну грошову винагороду в розмірі одного посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків;

– виплату допомоги на оздоровлення в розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки;

– одержання доплати в розмірі 25 % щомісячно від посадового окладу (ставки заробітної плати) за роботу в установах соціального захисту, розташованих у сільській місцевості й селищах міського типу (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.12*).

В парламенте собрали уже более сотни подписей народных депутатов, требующих отмены решения Конституционного Суда от 2010 г. и возвращение к редакции Основного закона 2004 г. Об этом 23 декабря в эфире «Свободы слова» заявил народный депутат от оппозиции С. Соболев.

«По состоянию на данный момент уже собрано более 100 подписей народных депутатов Украины за то, чтобы признать ничтожным то, что сделал Конституционный Суд. Потому что не имеет права Конституционный Суд без парламента и без воли людей менять Конституцию», – сообщил политик. С. Соболев добавил, что изменение Основного закона – одно из требований «Евромайдана». «Буквально на первом совещании совета объединения “Майдан” проведено конкретную работу, чтобы уже сегодня мы начали изменения в Конституцию», – сказал он (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2013. – 24.12*).

Для спікера кримського парламенту В. Константинова одне з головних завдань – домогтися наступного року

надання Верховній Раді автономії права законодавчої ініціативи у Верховній Раді України, передає УНН із посиланням на місцеві ЗМІ.

При цьому він зазначив, що Верховна Рада у зв'язку з політичною ситуацією в країні практично не працює, що істотно впливає на життєдіяльність регіонів.

Кримський спікер додав: «Усе, що ви бачите в тій же Європі, куди так багато прагнуть, це результат розвитку місцевого самоврядування. Ось тут є колосальний резерв. Ця боротьба за центральну владу будь-якими шляхами і засобами вбиває регіони. Вона не дає їм нормально розвиватися. Тому ми в автономії будемо наступного року дуже серйозно працювати над цим питанням» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.12).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович провів зустріч з першим заступником голови Київської міської державної адміністрації А. Голубченком і заступником київського міського голови, секретарем Київради Г. Герегою. Під час зустрічі було обговорено питання виплат заробітної плати працівникам бюджетної сфери Києва.

«Ми вийдемо з цієї ситуації. Заспокойте керівників підприємств, хто займається й несе відповідальність за своєчасні виплати. Ми зробимо все, щоб ці виплати були зроблені своєчасно. Незважаючи на перешкоди, які є, ми зобов'язані це питання вирішити», – сказав глава держави під час зустрічі.

Після завершення зустрічі заступник київського міського голови, секретар Київради Г. Герега підкреслила, що на засідання Київради у вівторок було заплановано розгляд п'яти дуже важливих соціальних питань щодо змін до бюджету й програми соціально-економічного розвитку, які стосувалися виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери, транспортникам, а також надбавки вчителям і працівникам

медичної галузі. «Не вдалося нам провести ці питання тому, що представники від опозиційних сил зірвали пленарне засідання. Я вимушена була його закрити. Ми розглянули тільки перше питання порядку денного», – сказала секретар Київради.

«Ми б'ємо тривогу і вимушені були звернутися до Президента України. Він дуже оперативно відреагував, за що ми йому вдячні, і сьогодні відбулася зустріч, – зазначила вона. – Під час зустрічі ми обговорювали питання, яким чином можна буде ці надбавки й заробітні плати виплатити, тому що до цього дня ми саме такі бюджетні питання вирішували лише прийняттям рішення на сесії Київської міської ради».

«Президент нас підтримує, безперечно, тому що кияни не можуть бути заручниками політичної ситуації», – наголосила секретар Київради.

Водночас перший заступник голови Київської міської державної адміністрації А. Голубченко зазначив, що зрив учорашнього засідання Київради став причиною зустрічі з Президентом. «Ми проініціювали і попросили зустрітися, і Президент настільки оперативно відреагував, що дає нам можливість все ж таки завершити вирішення цього дуже важливого питання», – сказав А.Голубченко.

«Я ніколи не займався великою політикою, насправді все своє життя займався господарством. Я прекрасно розумію, що сьогодні для киян потрібно подавати тепло, гарячу воду, холодну воду, вивозити сміття, дати їм можливість проїхати містом, купити собі подарунки на Новий рік. Вони сьогодні не можуть проїхати. Ми як влада повинні зробити все можливе, щоб вони нормально почувалися в столиці, в Києві, де врешті-решт працює Верховна Рада, усі політики, Адміністрація Президента, Кабмін, вся влада. Ми відповідальні перед киянами», – наголосив перший заступник голови КМДА.

«Європейці так себе не поведять. Те, що роблять політики, особливо такі як партія “Свобода”, партія УДАР, партія “Батьківщина”... Вони взагалі забули, для чого вони існують як політики. Вони не умови створюють для людей, а створюють

умови для захоплення влади. Усе роблять – чим гірше, тим краще. Я б до них звернувся – дайте, будь ласка, киянам нормально жити, дайте нам керувати господарством, дозвольте нам створити умови для киян, для столиці», – сказав А. Голубченко.

«Президент прийняв нас, почув і дав відповідні доручення. Ми, вийшовши з Адміністрації, поїдемо вирішувати всі ці питання. Безумовно, найпростіше було б прийняти вчора на сесії рішення, але ж тепер нам потрібно йти іншим шляхом. Він довший, він складніший, вимагає деяких рішень на рівні Кабінету Міністрів. Тому я вибачаюся перед киянами, але точно буде затримка з виплат, і ні сьогодні, ні завтра ми не зможемо цього зробити. Під загрозою це питання», – сказав перший заступник голови КМДА. Він повідомив, що завдяки дорученням Президента влада не допустить невиконання киянам *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.12).*

Президент України В. Янукович доручив міністру внутрішніх справ В. Захарченку терміново вжити всі необхідні заходи для розслідування побиття журналістки Т. Чорнової, яке сталося у вівторок, 24 грудня, уночі. З відповідним проханням глава держави звернувся до Генерального прокурора В. Пшонки.

Президент України жорстко засудив цей прояв насилля й наголосив, що правоохоронці мають розкрити цей злочин і притягнути винних до відповідальності *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.12).*

Президент України В. Янукович підтримав пропозицію Громадської гуманітарної ради щодо проведення Всеукраїнського творчого звіту майстрів мистецтв та аматорів народного мистецтва, приуроченого до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка, і підписав відповідний Указ.

Метою Указу є підтримка розвитку професійної та аматорської творчості, популяризація культурних традицій

регіонів України. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів АР Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям доручено забезпечити організацію регіональних і заключного етапів Всеукраїнського творчого звіту. Заключний етап проводитиметься протягом 2014 р. у Національному палаці мистецтв «Україна» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.12).

Президент України В. Янукович провів зустріч з кандидатами на посади голів районних державних адміністрацій. Під час зустрічі Президент окреслив своє бачення поточної ситуації в Україні й завдання щодо роботи в напрямі модернізації країни.

В. Янукович наголосив, зокрема, на важливості ефективного розвитку територій і їх економічного зростання. «Хотів би вам побажати, щоб ви по-господарськи подивились на ті регіони, у яких ви будете працювати, – на структуру економіки цих регіонів, побачили конкурентні переваги», – сказав він. Механізмом для реалізації цього завдання, на переконання глави держави, має стати державно-приватне партнерство, сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу.

«Ви повинні разом працювати над поліпшенням умов життя людей», – підкреслив В. Янукович. За його словами, ідеться насамперед про створення належних умов у медичних, навчальних закладах. «Соціальна сфера повинна бути під вашим пильним наглядом», – підкреслив глава держави.

Президент також наголосив на необхідності співпраці з громадськістю, постійного щотижневого інформування населення щодо роботи місцевої влади та обов'язкового спілкування з громадянами.

В. Янукович підкреслив важливість організації щотижневого графіка прийому громадян і спільного пошуку шляхів вирішення проблемних ситуацій. «Це дуже важлива складова вашої роботи», – зазначив глава держави.

Президент побажав кандидатам на посади голів районних державних адміністрацій успішної роботи і привітав їх

з наступаючими новорічними святами. Глава держави побажав їм працювати так, «щоб люди завжди відчували, що влада діє і здатна діяти ефективно. Це все буде залежати тільки від вас» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 24.12).

Модернізація в Україні триватиме й наступного року. На цьому наголосив Президент України В. Янукович під час зустрічі з кандидатами на посади голів районних державних адміністрацій. Водночас, за словами Президента, реалізація реформ залежить від фінансування. «Наскільки нам буде вистачати наших коштів, настільки ми швидко будемо реформуватись», – зазначив глава держави.

В. Янукович зауважив, що в першому півріччі 2014 р. планується побудувати п'ять перинатальних центрів, і таким чином їх кількість збільшиться до 17. Як наголосив Президент, завдяки роботі перинатальних центрів знизилися показники дитячої й материнської смертності.

Президент також підкреслив, що триватиме реформа «швидкої допомоги». «Ті машини, які працюють сьогодні, набагато краще обладнані, вони мають необхідний перелік медикаментів, лікарі більш підготовлені», – сказав В. Янукович, додавши, що держава працює над створенням мотивації для майбутніх лікарів. «Не вистачає сьогодні лікарів, їх треба вчити. Ми створюємо мотивації для них», – підкреслив В. Янукович.

Торкаючись питання дорожнього господарства, В. Янукович підкреслив, що у 2014 р. особливу увагу буде приділено будівництву місцевих доріг. За словами Президента, буде виділено більше коштів, ніж у поточному році.

Глава держави повідомив, що наступного року планується збільшення фінансування розвитку регіонів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 24.12).

Радник Президента України, керівник Головного управління з питань міжнародних відносин Адміністрації

Президента України А. Гончарук провів зустріч з депутатом німецького бундестагу, віце-президентом Парламентської асамблеї НАТО К. Ламерсом.

Сторони обговорили актуальні питання реалізації курсу України на європейську інтеграцію, а також українсько-німецьких відносин.

Під час зустрічі відбувся обмін думками стосовно окремих аспектів внутрішньополітичної ситуації в Україні й Німеччині (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.12).***

24 грудня Прем'єр-міністр України М. Азаров зустрівся з головою уряду Російської Федерації Д. Медведевим.

Зустріч тривала понад годину. На ній детально обговорено практичні дії щодо реалізації домовленостей, які були досягнуті 17 грудня главами держав України й Російської Федерації (***Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 24.12).***

Усі домовленості президентів України й Російської Федерації, безумовно, будуть реалізовані. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров журналістам у Москві.

«Усі домовленості, які були досягнуті двома президентами, необхідно реалізовувати оперативно. Ми сьогодні з Д. Медведевим обговорили ряд проблем. Наші делегації постійно працюють і вирішують ці проблеми. Тому ми переконані, що всі ці домовленості будуть реалізовані. Російська сторона це сьогодні підтвердила», – сказав М. Азаров (***Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 24.12).***

Національний банк України отримав перший транш російського кредиту в розмірі 3 млрд дол. шляхом викупу Росією облігацій зовнішньої державної позики. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі з головою уряду Російської Федерації Д. Медведевим.

«Національний банк України отримав на свій рахунок перший транш. Це для нас стабілізуючий фактор. Завдяки досягнутим домовленостям, наші рейтинги піднялися», – сказав глава уряду.

М. Азаров подякував президентові й уряду Російської Федерації за рішення про надання кредиту нашій державі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 24.12).

Україна 2014 р. має намір повністю відновити торговельно-економічні відносини з РФ і вийти на рівень товарообігу 2011 р. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі з головою уряду РФ Д. Медведевим.

«2014 р. ми маємо намір відновити наші торговельно-економічні відносини з РФ і вийти на рівень принаймні 2011 р. Для нас це надзвичайно важливо, оскільки це робочі місця, це доходи в бюджет. Те, про що домовилися президенти, ми на рівні урядів провинні реалізувати», – сказав М. Азаров.

«Ми повинні реанімувати те, що, на жаль, останнім часом було втрачено», – зазначив голова уряду РФ. При цьому він підкреслив, що вперше за всю пострадянську історію торговельно-економічні відносини Росії з Білоруссю вийшли на перше місце, випередивши Україну. «Нам важливо відновити торговельно-економічну та інвестиційну співпрацю», – сказав Д. Медведев (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 24.12).

Держава готова допомагати тим, хто випускає конкурентоспроможну продукцію. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 25 грудня.

Глава уряду акцентував увагу на необхідності модернізації української економіки, адже лише це може зробити її конкурентоспроможною. Саме на ці цілі повинні бути спрямовані перш за все кредитні ресурси, які надійдуть в Україну завдяки московським домовленостям глав держав від 17 грудня.

Прем'єр-міністр озвучив два головні завдання. По-перше, кожна копійка кредитних ресурсів має піти на модернізацію

економіки й дати відповідний ефект. По-друге, треба створити умови, щоб модернізацію здійснили всі підприємства, які мають намір залишатися на українському ринку.

М. Азаров зазначив, що уряд не може дозволити вкладень у підприємства, де немає обґрунтованих реальних планів модернізації. «Держава сьогодні готова допомогти тому, хто здатен випускати конкурентоспроможну продукцію, і не буде утримувати тих, хто проїдає ресурси, – підкреслив М. Азаров. – Працювати по-старому наша економіка вже не буде. Це – не адміністративний наказ, а жорсткий диктат ринків» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 25.12).

Тарифи для населення залишаться стабільними. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 25 грудня.

«Уряд, незважаючи на тиск з боку міжнародних фінансових організацій та економічні труднощі, не перекладав високу вартість газу на населення, – підкреслив М. Азаров. – При цьому тарифи на опалення для населення не підвищувалися з липня 2010 р. – тобто вже 3,5 роки!»

Глава уряду пояснив, що люди сплачують тільки частину собівартості, а іншу частину – компенсує держава. Наприклад, при ціні 400 дол. тільки 90 дол. сплачує споживач, а решту 310 дол. – сплачує держава.

Отже, зменшення ціни на газ, відповідно, зменшить видатки з бюджету на компенсацію різниці між ринковою ціною й тією, що сплачують громадяни. «Тому тарифи для населення будуть залишатися стабільними», – запевнив М. Азаров. При цьому він додав, що коли йдеться про зменшення тарифів на газ і теплову енергію для населення, то повинно це відбуватися на базі підвищення ефективності виробництва теплової енергії, зменшення втрат при її транспортуванні, упровадження заходів з енергоощадження тощо. «І цю роботу ми також активно проводимо», – підсумував М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 25.12).

Не зважаючи на те, що у 2014 р. країна вступає без прийнятого Держбюджету, це не позначиться на обсязі і своєчасності здійснення соціальних видатків. У цьому запевнив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання уряду 25 грудня 2013 р.

«На жаль, ми змушені розпочинати новий бюджетний рік без прийнятого Закону України “Про Державний бюджет на 2014 рік”. Однак це не позначиться на рівні забезпечення потреб суспільства і не завадить нам фінансувати першочергові видатки, особливо соціального характеру», – заявив М. Азаров.

Він наголосив, що бюджетне законодавство України чітко врегулює процедуру здійснення видатків бюджету в разі несвоєчасного прийняття бюджету, тому людям не варто хвилюватися – усі соціальні виплати (пенсії, зарплати, допомоги) будуть перераховуватися в повному обсязі і вчасно.

Разом з тим глава уряду зазначив, що міністерства і відомства на чолі з Міністерством фінансів мають провести відповідну роботу з формування тимчасового розпису доходів і витрат бюджету: він повинен бути затверджений до кінця року.

«Потрібно забезпечити вчасне перерахування коштів людям. Наприклад, тільки з 4 по 8 січня пенсіонерам має бути виплачено понад 6 млрд грн. Це майже 30 % загального обсягу пенсійних виплат у січні. Нагадаю, що в цей період переважна більшість підприємств святкує і податки до бюджету не сплачує, – заявив М. Азаров. – Тому міністр фінансів Ю. Колобов і міністр соціальної політики Н. Королевська мають у щоденному режимі координувати своєчасність і повноту виплат пенсій, соціальних допомог й інших першочергових видатків» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.12*).

Участь у засіданнях ЄврАзЕС в якості спостерігача дає можливість Україні висловлювати свою позицію. Про це зазначив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 25 грудня.

«Учора на доручення Президента України я взяв участь у засіданні Вищої євразійської економічної ради на рівні глав

держав, яке відбулось у Москві. З травня поточного року Україна бере участь у робочих заходах Євразійського об'єднання як спостерігач. Це дає нам можливість безпосередньо висловити нашу позицію з питань, які розглядаються, і так само безпосередньо та оперативно отримувати інформацію про рішення Митного союзу, які готуються і мають значення для національних інтересів України», – зазначив М. Азаров.

При цьому глава уряду наголосив, що це особливо актуально сьогодні, коли Україна повинна енергійно і швидко відновити рівень торговельно-економічних відносин з країнами Митного союзу. «Перший рубіж, який ми погодили з нашими партнерами: наступного року вийти принаймні на обсяг товарообігу 2011 р., – повідомив М. Азаров. – Під час засідання Вищої економічної ради ЄвразЕС я чітко висловив позицію України: для нас пріоритетом є повноцінне функціонування зони вільної торгівлі без вилучень й обмежень між країнами СНД».

Прем'єр-міністр наголосив, що практичний запуск усіх механізмів співробітництва, передбачених Угодою про вільну торгівлю від 18 жовтня 2011 р., буде головним пунктом порядку денного українського головування в СНД, яке розпочинається через лічені дні, у новому 2014 р.

Другим напрямом роботи буде гармонізація технічних регламентів і спрощення процедур у взаємній торгівлі. Угода держав-членів Митного союзу містить норми щодо усунення технічних бар'єрів з державами СНД, які не є членами Митного союзу.

«Ми хочемо використати ці механізми, щоб остаточно зняти суперечності в торговому регулюванні. Для нас це дуже важливо, щоб повернути позиції на ринках, куди спрямовано понад 40 % українського експорту». – сказав М. Азаров.

М. Азаров зазначив, що під час переговорів з головою уряду Російської Федерації Д. Медведевим було детально обговорено питання практичної реалізації домовленостей глав держав 17 грудня. «Головне, що я отримав запевнення російської сторони про те, що абсолютно всі домовленості будуть виконуватися вчасно», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.12.*)

25 грудня 2013 р. Прем'єр-міністр України М. Азаров провів телеміст «Українська промисловість: реалії та перспективи». У заході також взяли участь віце-прем'єр-міністр України О. Вілкул і віце-прем'єр-міністр України Ю. Бойко. На прямому зв'язку з Києвом були представники великих промислових підприємств Харківської, Запорізької, Сумської й Кіровоградської областей.

Зокрема, до телемосту приєдналися керівники таких підприємств, як ВАТ «Турбоатом», АО «Мотор-Січ», ПАТ «Сумхімпром», ПАТ з виробництва сільськогосподарської техніки «Червона Зірка», ДП «Харківський машинобудівний завод “ФЕД”», ПАТ «СНВО ім. Фрунзе», ПАО «ЗАЗ», ПАО «Завод “Південкабель”», Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь», ПАТ «Гідросила» та ін. Загалом на зустрічі були представлені підприємства всіх стратегічних галузей української економіки: машинобудування, авіакосмічного будування, приладобудування, металургії, хімічної промисловості, атомної енергетики, АПК і харчової промисловості.

Учасники телемосту обговорили питання створення стимулів для модернізації й підвищення якості вітчизняної продукції, а також перспективи розвитку галузевої кооперації з Російською Федерацією і країнами-членами Митного союзу.

Голова уряду М. Азаров зазначив, що подолання негативних тенденцій у промисловому виробництві, які спостерігалися впродовж 2013 р., неможливе без відродження й подальшої інтенсифікації співробітництва з РФ і залучення додаткових кредитних коштів на прийнятних для України умовах. Для більшості підприємств, представники яких взяли участь у телемості, це об'єктивна необхідність, адже від 40 до 90 % їхнього експорту орієнтовано на ринки країн СНД. Обмеження українського експорту з боку РФ обумовило від'ємне сальдо у 7 млрд дол. у двосторонній торгівлі за дев'ять місяців 2013 р. Загалом упродовж цього року товарообіг з Росією скоротився на 20 %, з країнами-членами СНД – на 10 %, з ЄС – на 10 %.

«Це основні наші партнери, і тому, звичайно, таке падіння товарообігу, безумовно, створює вкрай несприятливі умови для змін у країні, модернізації економіки та інфраструктури», – зазначив М. Азаров.

Отже, у ситуації, що склалася, для України гостро необхідним стало вирішення питання нормалізації торговельно-економічних відносин з Росією та країнами СНД. Підсумком переговорів між Президентом України В. Януковичем і його російським колегою В. Путіним 17 грудня у Москві стало укладання ряду торговельних угод й угод про розвиток промислової кооперації між двома країнами. Нарешті успішно для України було вирішено питання ціни на газ. Також за наполяганням української сторони глави держав досягли домовленостей щодо забезпечення повноцінного функціонування зони вільної торгівлі між країнами СНД. «Домовленості, які вдалося досягти з Російською Федерацією, безумовно, відкривають нам дуже великі можливості для реалізації всіх наших планів», – підкреслив глава українського уряду.

Досягнуті домовленості дадуть змогу українській промисловості прийняти реалістичні виробничі програми на наступний рік, отримати гарантії завантаження виробництва й збереження робочих місць. Пожвавлення економічної діяльності також сприятиме реалізації системних програм модернізації промислового виробництва й переходу на більш сучасні та безпечні технології.

Українські промисловці під час телемосту висловили підтримку дій уряду й Президента.

Прем'єр-міністр наголосив, що ця зустріч розпочинає системний діалог з представниками промислових підприємств: «Сьогодні у нас відбулася перша, але я сподіваюся, не остання зустріч. Сьогодні ми поспілкувалися з представниками чотирьох областей. І в майбутньому такі зустрічі відбудуться за участі інших регіонів. Нам важливо знати думку областей щодо дій уряду», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.12).*

Підбито підсумки першого року роботи Міністерства доходів і зборів України.

Підвищення довіри бізнесу й громадян до Міністерства доходів і зборів України дають підстави говорити, що проведена в Україні рік тому реформа з інтеграції податкової й митної служб себе виправдала. Підтвердженням є позитивні оцінки роботи відомства від майже 60 % представників бізнесу. Про це заявив міністр доходів і зборів О. Клименко, підбиваючи підсумки першого року роботи Міністерства на зустрічі у форматі відеоселектора з представниками понад 380 ЗМІ з усіх регіонів України.

«Я вважаю, що найбільш об'єктивною оцінкою роботи Міністерства є думка наших клієнтів – громадян і бізнесу. І я, безперечно, пишаюся тим фактом, що майже 60 % платників позитивно оцінюють об'єднання двох служб у міністерство. Більше того, частка позитивних оцінок від суб'єктів ЗЕД, що користуються митними послугами, зросла з 44 до 60 %. Вважаю, що такі результати говорять про те, що реформа себе виправдала», – підкреслив міністр, коментуючи результати презентованого компанією Research&Branding Group дослідження думок бізнесу щодо діяльності міністерства.

Під час зустрічі О. Клименко окреслив ті інновації, які були втілені в життя в перший рік роботи Міністерства, відповідно до очікувань громадян, бізнесу й держави (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.12).*

Будівництво Бескидського тунелю й проект «Широка колія» – приклади підвищення логістичного потенціалу України.

«У сфері залізничного транспорту в цьому році ми активізували два проекти міжнародного масштабу. Перший – початок будівництва нового двоколісного залізничного Бескидського тунелю в Карпатах, який дасть змогу підвищити товарообіг з Європою (існуючий тунель був побудований ще в ХІХ ст). І другий проект – це “Широка колія”. У ньому беруть

участь Україна, Росія, Словаччина та Австрія. Буде створено єдиний безперервний залізничний транспортний коридор з Далекого Сходу Росії», – розповів О. Вілкул, зазначивши, що через майбутній транспортний коридор з Азійсько-Тихоокеанського регіону можна буде оперативного, без перевантаження у вагони з колії іншої ширини, доставляти вантаж через Україну до центру Європи.

І якщо за допомогою морського транспорту проходження вантажу з далекого Сходу і Китаю до центру Європи становить понад два місяці, то завдяки проекту «Широка колія» це можна буде зробити за два тижні. На сьогодні розробляється техніко-економічне обґрунтування проекту, у якому будуть зафіксовані всі технічні питання будівництва об'єкта. За оцінками експертів, проект «Широка колія» дасть змогу збільшити на 20 млн т обсяги перевезень залізничним транспортом через Україну (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 25.12).

Віце-прем'єр-міністр К. Грищенко на брифінгу в Кабінеті Міністрів назвав основні здобутки в галузі освіти й науки у 2013 р.

Він, зокрема, зазначив, що цьогоріч «вступна кампанія пройшла спокійно, прогнозовано, як ніколи раніше».

К. Грищенко наголосив, що протягом 2013 р. було докладено значних зусиль у сфері освіти з метою впровадження нових стандартів навчання, підвищення ролі інформаційних технологій в освіті, удосконалення підготовки педагогічних кадрів і системи викладання іноземних мов.

Серед змін, які торкнулися загальної середньої освіти, віце-прем'єр-міністр виокремив впровадження інформаційних технологій в освіті, починаючи з 2 та 5 класів; вивчення іноземних мов учнями в початкових класах; здійснення модернізації спортивних майданчиків загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів.

Крім того, К. Грищенко зупинився на позитивних зрушеннях у питанні дошкільної освіти, зокрема відкритті

дошкільних закладів і створенні додаткових місць у садочках. «Принципова позиція Президента та уряду щодо розширення дошкільних навчальних закладів дає вже результати», – наголосив він, повідомивши, що в цьому році засновано Міжвідомчу раду з питань розвитку дошкільної освіти.

За словами віце-прем'єр-міністра, важливим 2013 р. став і для української науки.

К. Грищенко нагадав, що у жовтні 2013 р. підписав від імені уряду Угоду між Україною та Європейською організацією ядерних досліджень (ЦЕРН) щодо надання нашій державі статусу асоційованого члена в цій організації. «У цей центр запрошують тільки ті країни, де високий рівень фундаментальної науки вже має сталу репутацію. І саме там працюють наші вчені, які користуються високою повагою», – зауважив він (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 25.12).

Казначейство України вживає всі можливі заходи щодо своєчасного проведення соціальних виплат, а також розрахунків розпорядників коштів державного й місцевих бюджетів з дотриманням вимог чинного законодавства, направляючи на це весь наявний фінансовий ресурс.

Так, лише з 16 по 20 грудня 2013 р. Казначейством України проведено видатків на загальну суму 5 млрд 518,0 млн грн, у тому числі:

– заробітна плата, нарахування на заробітну плату працівникам бюджетних установ – 4 621,5 млн грн;

– допомога сім'ям з дітьми – 237,7 млн грн (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 25.12).

ПОЛІТИКА

Служба безпеки України прийняла рішення о запрете на въезд на украинскую территорию отдельным лицам. Рішення о табу на в'їзд ряду іностраниців приймали в СБУ окремо окремо кожного іностраниця, а

не согласно определенному списку, сообщила пресс-служба СБ Украины.

Решение запретить въезжать на украинскую территорию иностранным гражданам или лицам без гражданства является, по данным пресс-службы, инструментом обеспечения защиты от посягания на суверенитет государства, его конституционный строй, территориальную целостность, а также на экономический и оборонный потенциал.

По неподтвержденной пока что информации, СБУ удовлетворила запрос о запрете въезда в Украину 36 иностранным гражданам, включая экс-президента Грузии М. Саакашвили (*Четверта Влада (http://4vlada.net)*. – 2013. – 25.12).

Громадський і політичний діяч Ю. Луценко впевнений, що в січні «майдан» отримає новий імпульс активності. Про це він заявив в ефірі радіо «Свобода», передає УНН. «А вже після свят розпочнеться страйк заради паралізації влади минулого. Це буде, зокрема, й облога межигірської барлоги», – зазначив лідер ТУР.

Водночас, відповідаючи на запитання про певне розчарування людей тим, що попри такі масові мирні виступи влада все ще залишається у своїх кріслах, лідер «Третьої української республіки» нагадав, що зараз відсутні юридичні механізми для зміни влади. «У нас багато “героїв” у соціальних мережах, але вони “зайці” у своїх вчинках. Такі справді мають певне розчарування... Проте ті, хто хочуть штурмувати Адміністрацію Президента та Кабмін, будь ласка, робіть це без мене. Бо це кров і запровадження надзвичайного стану. Тим більше, захопивши приміщення, неможливо захопити владу», – переконаний політик (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*. – 2013. – 25.12).

Лідер УДАРу В. Кличко закликає всіх журналістів виявити солідарність з колегами й оголосити страйк діючій

владі й хоча б один день не показувати й не публікувати повідомлення про діяльність режиму В. Януковича нібито задля «покращення» в країні. Про це йдеться у зверненні В. Кличка до представників ЗМІ, передає УНН з посиланням на прес-службу УДАРу.

Він підкреслив, що боятися повинні ті, хто освячує і творить безчинства. А також їхні політичні сподвижники, які мовчать, а значить, погоджуються з тим, що відбувається (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.12).

За дорученням Генерального прокурора України на місце, де стався напад на громадську активістку Т. Чорновіл, виїхав заступник Генерального прокурора Р. Андрєєв, повідомили УНН у прес-службі відомства. Як повідомили у відомстві, процесуальне керівництво провадженням взято заступником Генерального прокурора України на особливий контроль.

Нагадаємо, побита в ніч на 25 грудня активістка «Євромайдану» Т. Чорновіл пов'язує напад на себе з активною громадською діяльністю. Зараз у Т. Чорновіл, яка перебуває в лікарні, діагностований струс мозку, гематоми на обличчі, зламаний ніс.

Як повідомлялося, міліція Київської області відкрила кримінальне провадження за фактом нападу на громадську активістку й журналістку Т. Чорновіл. Інформація внесена до ЄРДР за ч. 2 ст. 296 ККУ (хуліганство, вчинене групою осіб) (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.12).

Среди рассматриваемых следствием версий относительно избивения журналистки Т. Черновол есть ее профессиональная деятельность, совершение ДТП и совершение провокаций со стороны определенных лиц. Об этом 25 декабря на брифинге журналистам сообщил заместитель

начальника Главного следственного управления МВД Украины О. Татаров.

«Следствием разрабатываются несколько версий. Мы не отбрасываем версий профессиональной деятельности Т. Черновол, возможного совершения ДТП и провокации со стороны определенных лиц», – сказал О. Татаров.

Он отметил, что из-за вмешательства в работу следователей на месте происшествия сразу не было возможности собрать вещественные доказательства, которые могли остаться. Поэтому было принято решение о повторном осмотре места, где произошло избиение Т. Черновол, и сейчас там находятся следственно-оперативные группы, криминалистическая лаборатория, чтобы обнаружить и изъять возможные частицы биологического материала, следы другого автомобиля и, возможно, его некоторые фрагменты, которые должны были остаться после столкновения с автомобилем журналистки (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 225.12).

Генеральный прокурор Украины В. Пшонка пообщался с лидером парламентской фракции «Батьківщина» А. Яценюком относительно расследования уголовного производства по факту избиения журналистки и активистки Т. Черновол (Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2013. – 25.12).

Численность пикета возле МВД Украины в связи с избиением журналистки Т. Черновол увеличивается. У стен здания МВД митингуют около тысячи человек. Ранее сообщалось о том, что у ведомства находятся около 150 активистов, которые ожидали колонну митингующих с майдана Незалежности. Сообщается также, что митингующие встали на проезжей части, из-за чего транспортное движение по ул. Богомольца серьезно осложнено. Участники акции требуют отставки министра внутренних дел В. Захарченко (УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 25.12).

Оппозиционные депутаты не имеют намерений покидать территорию Украины, несмотря на угрозу ареста. Об этом заявил на брифинге в штабе Национального сопротивления во вторник лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк. Речь идет о деле, которое возбудила СБУ по ст. 109 Уголовного кодекса, – действия, направленные на насильническую смену или свержение конституционного порядка, или на захват государственной власти. «Если они захотят арестовать, то мы готовы к любому развитию событий», – сказал А. Яценюк.

По мнению А. Яценюка, в деле по ст. 109 УК должны проходить «Президент В. Янукович и судьи КС, которые в 2010 г. незаконно изменили Конституцию и передали В. Януковичу полномочия, с которыми он не избирался во время выборов».

Ранее А. Яценюк заявлял, что по делу проходит он, О. Тягнибок, А. Турчинов. Из источников «Украинской правды» также известно, что по делу также проходит депутат «Батьківщини» С. Пашинский и еще несколько оппозиционеров.

Как известно, 8 декабря Служба безопасности начала расследование в связи с действиями, которые направлены на захват госвласти в Украине (***Четверта Влада*** (<http://4vlada.net>). – 2013. – 24.12).

Участники акций протеста могут быть привлечены к ответственности, если не освободят помещения и продолжат нарушать законы после вступления в силу закона об амнистии для участников акций протеста «Об устранении негативных последствий и недопущения преследований и наказания лиц относительно событий, которые имели место во время проведения мирных собраний», заявляет народный депутат фракции Партии регионов В. Олейник.

«Захватили помещения. Если приняли амнистию, пожалуйста, освободите помещения, и никакой ответственности. Если вы продолжаете удерживать чужое имущество или помеще-

ние (то есть продолжаете это преступление), безусловно, будут привлекаться к ответственности (участники акций. – Ред.)», – сказал В. Олейник в комментарии агентству «Интерфакс-Украина». При этом он отметил, что в этом случае будет новый состав преступления.

По словам парламентария, принятие закона о недопущении преследований и наказания участников «Евромайдана» является политико-правовым решением. «А те, кто будут продолжать (удерживать помещения. – Ред.), они продолжают состав преступления... Далее будет действовать правило привлечения к ответственности», – пояснил он.

По его мнению, принятый закон распространяется также и на сотрудников милиции. «Там выделено две категории: участники акций протеста (сотрудники милиции не могут быть участниками акции)... А далее там использовано такое словосочетание: участники акций протеста и массовых мероприятий», – сказал народный депутат. В. Олейник также отметил, что правоохранителей можно отнести к участникам именно массовых мероприятий (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 24.12).

В «Батьківщині» заявляють, що захитник экс-прем'єра Ю. Тимошенко С. Власенко в найближчє часє можєт оказатись в тюрмє. Об этом рассказали на брифинге в штабе Национального сопротивления во вторник лидеры оппозиции А. Яценюк и А. Турчинов. По словам А. Турчинова, прокуратура закончила следствие в бытовом деле пятилетней давности относительно якобы физического насилия, примененного С. Власенко против бывшей жены Н. Окунской.

По его словам, «если дело Тимошенко рассматривал один Киреев, то к этому делу они привлекают сразу трех судей, чтобы легализировать незаконное решение».

Генеральная прокуратура подтверждает передачу в Печерский райсуд Киева обвинения С. Власенко в избивании бывшей жены Н. Окунской (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 24.12).

Секретар Київради Г. Герєга закрила сесію Київради через блокування засідання опозиційними народними депутатами.

На засіданні Київради було заплановано внесення змін до бюджету 2013 р. Також секретар Київради Г. Герєга раніше наголосила, що у порядку денному лише п'ять проєктів рішень. Вони стосуються вирішення бюджетних питань, приведення деяких нормативних актів у відповідність до змін у законодавстві та прийняття звернення депутатів Київради до киян.

Секретар Київради Г. Герєга наголосила, що впродовж поточного року не планується проводити сесії Київради.

Через зрив засідання сесії бюджетники міста не зможуть отримати муніципальні надбавки за останні місяці цього року, а працівники «Київпастрасу» не отримають борги по зарплаті. Без соціальних виплат залишились і близько 4 тис. мед-працівників Кисва.

«Сьогодні не прийняли ті 28 млн, які не вистачали медичній сфері. На жаль, на сесії це не відбулось, і можемо залишити без виплат працівників первинної ланки – це сімейні лікарі, дільничі терапевти, всі ті лікарі, які безпосередньо контактують з пацієнтами», – повідомив директор Департаменту охорони здоров'я В. Мохорєв (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.12).

Солом'янська РДА через суд вимагатиме у опозиційних депутатів матеріальне відшкодування збитків, які були завдані 24 грудня під час ранкового засідання Київради. Про це повідомив УНН голова Солом'янської РДА М. Луцький.

«Зараз ми підраховуємо суму завданої шкоди, і вже можемо сказати, що вона вимірюється десятками тисяч гривень», – заявив М. Луцький. За словами посадовця, в приміщенні, де відбувалося засідання сесії, вирвано двері, розтросчено звукове обладнання, розгромлені мікрофони, монітор, крісла. М. Луцький зазначив, що правоохоронці зафіксували факт пошкодження майна і вивчають відеоматеріали.

Серед тих, у кого вимагатимуть відшкодування, посадовець назвав депутатів А. Іллієнка, І. Мірошніченка, Ю. Одарченка, О. Бригінця та Д. Андрієвського.

Повідомляється також, що столична міліція відкрила кримінальне провадження за фактом зламу дверей і матеріального відшкодування збитків у Солом'янській РДА (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.12).

Глава Конституционной Ассамблеи Л. Кравчук обещает уже к осени новую Конституцию.

Работа над текстом изменений в Основной закон Украины – Конституцию, почти завершена.

В середине января следующего года на заседании Конституционной Ассамблеи будет утвержден документ Ассамблеи, а затем до марта останется только подождать выводов Венецианской комиссии. И можно отправлять Конституцию на рассмотрение Президента, который регистрирует проект в парламенте. Об этом рассказал журналистам в интервью глава Конституционной Ассамблеи, первый Президент Украины Л. Кравчук.

Однако, по его мнению, препятствием может стать оппозиция, которая уже сегодня предлагает вернуться к Конституции 2004 г., когда была парламентско-президентская республика. Л. Кравчук также пояснил, что окончательный вариант концепции должны были утвердить еще 6 декабря, но помешал Евромайдан и политические события.

Главных изменений в проекте два, – рассказал глава Ассамблеи, – по новой Конституции судей будет назначать только Президент, тогда как сейчас это делает Верховная Рада, а парламент будет иметь возможность назначать и увольнять членов Кабмина, тогда как сейчас министров имеет право увольнять и назначать только Президент, – пояснил Л. Кравчук, добавив, что больше возможностей для инициирования импичмента парламент не получил. В тексте прописали, что для этого нужно, как и сейчас, 226 голосов при первом голосовании, и 300 при втором, плюс решение Конституционного суда,

– заверил он. Л. Кравчук также считает, что внести в парламент правки в Конституцию могут уже осенью. Он также не исключает проведения референдума, поскольку, по его мнению, правки 1, 3 и 13 глав должны утверждаться на референдуме. В свою очередь лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк уже заявил, что оппозиция голосовать за проект Основного закона, разработанного Ассамблеей, не собирается. По его словам, Украине сейчас нужна Конституция 2004 г. и ее можно вернуть через принятие соответствующего решения в Раде. Как пояснил народный депутат, президентские выборы в стране будут досрочные, так как полномочия Президента сократятся до четырех лет. Оппозиция сейчас разрабатывает свой проект Конституции. Его будет готовить общественная организация «Майдан», о создании которой заявили в минувшее воскресенье на Евромайдане», – пояснил А. Яценюк (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 25.12).

Якби вибори Президента України відбувались найближчої неділі, то за чинного главу держави В. Януковича проголосували б близько 20 % опитаних українців. Це демонструють результати соціологічного опитування Центру соціальних і маркетингових досліджень «СОЦИС» та соціологічної групи «Рейтинг», передає кореспондент УНН.

За словами соціологів, під час опитування також досліджувалось питання щодо того, як українці голосували б на президентських виборах.

За результатами опитування, якби вибори Президента України відбувались найближчої неділі, близько 20 % опитаних підтримали б В. Януковича, 18,6 % – В. Кличка, 9,4 % – А. Яценюка, 7,1 % – П. Порошенка, 5,1 % – О. Тягнибока, 4,5 % – П. Симоненка, 0,9 % – В. Медведчука. Інших кандидатів підтримали б 7,4 % опитаних, а 14,7 % взагалі не брали б участі у виборах.

При цьому, згідно з опитувань, якби участь у президентських виборах могла взяти Ю. Тимошенко, то підтримка канди-

датів виглядала б наступним чином: перше місце знов посів би В. Янукович, за якого проголосували б близько 20 % опитаних, друге місце за Ю. Тимошенко, за яку готові проголосувати близько 17 %, далі В. Кличко – близько 16 %, П. Порошенко – 5,7 %, П. Симоненко – 4,5 %, О. Тягнибок – 3,9 %, В. Медведчук – 0,9 %. Інших кандидатів підтримали б 3,6 % опитаних.

Водночас згідно з опитуванням, якби до другого туру президентських виборів вийшли В. Янукович і В. Кличко, то за чинного главу держави проголосували б близько 25 % опитаних, за В. Кличка близько 43 %. При цьому близько 20 % опитаних не брали б участі у другому турі, а близько 12 % опитаних не визначились з відповіддю на запитання.

Якби до другого туру вийшли В. Янукович та А. Яценюк, то за В. Януковича проголосувало б близько 25 %, за А. Яценюка – 35 %. При цьому 24 % не брали б участі у другому турі, а 15 % не визначились.

Якби до другого туру вийшли В. Янукович та Ю. Тимошенко, то В. Янукович отримав би підтримку близько 27 %, а Ю. Тимошенко – близько 32 %. 26 % не брали б участь у другому турі, 15 % – не визначились.

Дослідження проведені соціологічною групою «Рейтинг» та Центром соціологічних досліджень «Социс». Аудиторія дослідження: населення України віком від 18 років. Квотна вибірка становить 3,2 тис. респондентів у всіх регіонах України. Статистична похибка вибірки становить не більше 1,8 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 25.12).

ЕКОНОМІКА

Министерство финансов провело очередной аукцион по продаже облигаций внутреннего государственного займа.

Согласно информации, обнародованной на сайте ведомства, ему удалось привлечь в бюджет 100 млн дол. под 7,75 % годовых за счет размещения трехлетних бумаг. На аукцион

поступила всего одна заявка. Минфин проводит ОВГЗ-аукционы каждый вторник, при этом последние две недели проводились внеплановые аукционы также по четвергам, что свидетельствует о нехватке денег в казне.

ОВГЗ – это долговые обязательства. Государство или компания выпускает ценные бумаги, чтобы обменять их на живые деньги. Взамен обещает через определенное время выплатить покупателю бумаг их стоимость по номиналу плюс процент (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.12).

Производитель самолетов государственное предприятие «Антонов» (Киев) готовит модернизированный вариант Ан-124-200 для нового этапа серийного производства «Руслан», сообщили в пресс-службе предприятия.

Как отмечает пресс-служба, этот модернизированный вариант будет отличаться повышенной транспортной эффективностью и увеличенной дальностью полета.

Кроме того, он будет иметь ряд других конкурентных преимуществ, отличающих его от других самолетов.

«Он также будет отличаться расширенным диапазоном применения по температуре и длине ВПП, “стеклянной кабиной”, двигателями с цифровой системой управления FADEC, доработанными в соответствии с новейшими стандартами ИКАО», – говорится в сообщении.

Также сообщается о внедрении эффективной концепции поддержания летной годности самолетов Ан-124-100 «Руслан» по продлению ресурса и срока службы до 10 тыс. полетов, 50 тыс. летных часов и 45 лет.

Как отмечает пресс-служба, эти показатели превышают аналогичные показатели транспортных самолетов США серии С-17 и С-5М, которые составляют 30–45 тыс. летных часов.

«Антонов» постоянно проводит работу по совершенствованию самолетов Ан-124-100 «Руслан», подчеркнули в пресс-службе. В частности, только за последнее время разработаны и сертифицированы три новых варианта этого самолета. От базового варианта они отличаются увеличенной до 150 т по-

лезной нагрузкой, увеличенными в два раза ресурсами самолета, а также модернизированным бортовым оборудованием. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

По программам Государственного фонда содействия молодежи жилищному строительству в 2013 г. квартиры получили 3,3 тыс. украинских семей, что на 17,8 % больше, чем в 2012 г. Об этом сообщила пресс-служба Госфонда.

Согласно сообщению, по всем жилищными программам, которые реализует фонд, сдано в эксплуатацию 53 жилых объекта, общая численность квартир в которых составляет 5,6 тыс. (из них квартиры участников программ – 1,6 тыс.).

Всего по программам, реализуемым Госфондом, в 2013 г. было заключено договоров с общим объемом финансирования 302,8 млн грн за счет средств бюджетов всех уровней. По данным пресс-службы фонда, благодаря этому в строительную отрасль дополнительно привлечено свыше 1,3 млрд грн, в частности, 585,5 млн грн средств граждан и 470,8 млн грн кредитных средств банков (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

Украинцы значительно увеличили потребление органической продукции.

Объем внутреннего потребления органической продукции сельского хозяйства в денежном эквиваленте в Украине в 2013 г. по предварительным данным составит 12 млн евро, что на 52 % больше, чем годом ранее. Об этом сообщил журналистам глава правления Федерации органического движения Украины Е. Милованов.

«Если в 2008 г. рынок органических продуктов составлял всего 600 тыс. евро, то уже по состоянию на конец прошлого года он составлял 7,9 млн евро и, по самым скромным оценкам, в этом году он пересечет границу в 12 млн евро», – сказал Е. Милованов.

По его словам, около половины органической продукции, потребляемой в Украине, является продукцией отечественного

производства. При этом Е. Милованов отметил, что этот показатель является достаточно высоким, так как, например, в Российской Федерации доля отечественной органической продукции в структуре внутреннего потребления этих товаров составляет 0,1 %, в Чехии – немногим более 10 %, а в Польше – также около 50 %.

Что касается перспектив отрасли в 2014 г., то, по словам главы Федерации органического движения, для успешного ее развития необходимо внести изменения в законодательство, регулирующее работу органического производства. В частности, Е. Милованов считает необходимым приведение к стандартам Европейского Союза норм Закона «О производстве и обороте органической сельскохозяйственной продукции и сырья», а также адаптацию его к реалиям работы отрасли (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

Объем кредитов российского Внешэкономбанка для украинских предприятий в 2014 г. составит более 700 млн дол.

Такую сумму озвучил глава ВЭБ В. Дмитриев в интервью «Вестям».

По его словам, финансирование получают проекты в энергетическом комплексе и машиностроении, в частности строительство самолетов Ан-124 и Ан-148, производство вертолетных двигателей на заводе «Мотор Сич».

В. Дмитриев также рассказал, что ВЭБ в 2014 г. продолжит переговоры о сотрудничестве в инфраструктурных проектах. «Мы ведем переговоры с Киевской администрацией о финансировании предпроектной стадии и стадии разработки конкурсной документации для строительства метро в Киеве. Кроме того, Внешэкономбанк является финансовым институтом, который будет заказывать и оплачивать проектные работы по строительству моста через Керченский пролив. Мы рассчитываем, что само строительство моста также будет реализовано с участием ВЭБ», – сообщил он.

Напомним, ВЭБ – не обычный коммерческий банк, а скорее фонд целевых инвестиций. Он работает без банковской ли-

цензии на основе специального российского закона «О банке развития». Руководителем набсовета ВЭБ был В. Путин, теперь им является Д. Медведев, премьер-министр России (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.12).

Россия отменила ограничения на импорт украинского мяса. Федеральная служба по ветеринарному и фитосанитарному надзору России (Россельхознадзор) отменила ограничения на импорт в РФ мясной продукции украинских компаний ООО «Свиженька» и ПАО «Конотопмясо». Об этом сообщает пресс-служба российского ведомства.

При этом Россельхознадзор также расширил вид деятельности украинского предприятия ЗАО «Агропродукт», включенного в Реестр организаций и лиц, осуществляющих производство, переработку и (или) хранение подконтрольных товаров, ввозимых на территорию Таможенного союза, дополнив его деятельность пунктом «производство мяса говядины охлажденное».

Напомним, в начале октября 2013 г. Россельхознадзор ввел временные ограничения на поставки мясной продукции украинского предприятия ПАО «Конотопмясо» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

Національна Асоціація Банків України запевняє, що підстав для падіння курсу нацвалюти немає, передає УНН з посиланням на прес-службу НАБУ. При цьому аналітики Асоціації наголошують, що події, які відбулися в грудні 2013 р., можуть, навпаки, надати підтримку як валютному курсу, так і економіці в цілому.

У НАБУ аргументують свою позицію тим, що країна зберегла багатовекторність в економічній політиці, що дає можливість використовувати різні інструменти підтримки зовнішньої ліквідності. «Так, залучення коштів за рахунок розміщення облігацій дасть змогу рефінансувати значну частину позик і розрахуватися за поточними фінансовими

зобов'язаннями. Крім того, підписання низки стратегічних угод з РФ і Китаєм може стимулювати розвиток окремих галузей економіки та позитивно відбитися на структурі товарообігу...» – йдеться у повідомленні.

Крім того, за даними НАБУ, зовнішній борг України є порівняно невисоким. Станом на 1 листопада 2013 р. загальний обсяг державного зовнішнього боргу країни становив 36,2 млрд дол. (у т. ч. 9,9 млрд дол. – гарантований державою борг).

У Нацасоціації банків вважають, що значне зниження ціни на імпортований з Росії природний газ може стимулювати додатковий попит на нього з боку промислових підприємств, що істотно поліпшить баланс НАК «Нафтогаз» і знизить його потреби в державних дотаціях. У свою чергу, завдяки заходам, які вживає НБУ, поступово знижується доларизація економіки України, що підтримує курс гривні. «Цьому сприяє, зокрема, значна різниця в процентних ставках за гривневими і валютними депозитами, що є стимулом для розміщення депозитів у національній валюті», – пояснюють у НАБУ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Прем'єр-міністр Н. Азаров заявляє, що Україна вийшла із економічної рецесії, определяемой как спад економіки в течение двух кварталов подряд.

«Мы избежали падения валового внутреннего продукта. По итогам года мы выйдем приблизительно в ноль», – сказал он на заседании правительства. Так как за первые девять месяцев ВВП Украины сократился примерно на 1,3 %, результаты октября – декабря должны быть достаточно высокими и в любом случае позитивными.

Последний раз квартальный рост ВВП фиксировался еще в апреле – июне 2012 г., после чего начался затяжной экономи-

ческий спад. В III квартале 2012 г. ВВП сократился на 1,3 %, в IV – на 2,5 %, в I квартале этого года – на 1,1 %, во II – на 1,3 %, в III – на 1,3 %.

Главные причины кризиса в экономике – это низкие цены на черные металлы (главный экспортный товар Украины), сверхвысокая цена на российский газ, чрезмерная государственная нагрузка на экономику (она приближается к 50 % ВВП) и неблагоприятный деловой климат (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.12).

Задолженность по заработной плате в Украине в ноябре 2013 г. увеличилась на 30,4 млн грн, или на 3 %, и снова превысила порог в 1 млрд грн, составив 1,019 млрд грн, сообщили в Государственной службе статистики Украины.

По информации ведомства, порядка 60 % задолженности – это долги на экономически активных предприятиях, 36 % – задолженность предприятий-банкротов.

Наибольший объем задолженности, как и ранее, зафиксирован в промышленности – 481,6 млн грн (479,4 млн грн – в октябре).

В региональном разрезе лидерство по объему задолженности сохраняют Киевская область – 149 млн грн и Донецкая область – 141,5 млн грн. Наименьшая задолженность в Черновицкой области – 103 тыс. грн (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 25.12).

Теневой сектор внешней торговли Украины оценили в 21,5 млрд дол. Официальная статистика по внешней торговле занижена примерно на 18 %.

К такому выводу пришли экономисты С. Светуньков из Санкт-Петербургского государственного экономического университета и Т. Вышинская из Киевского национального торгового-экономического университета, пишет «Личный счет». Они сопоставили данные Госстата со статистической информацией стран СНГ, Евросоюза, Китая и США. Результаты исследования были обнародованы в журнале «Бизнес Информ».

Оказалось, что только по этим странам в среднем с 2004 по 2011 гг. реальный импорт в Украину был на 25,4 % выше, чем отражено в официальной статистике. В 2004 г. теневой импорт составил более 45 % от легального, после кризиса его объем снизился до 23 %, а в 2010–2011 гг. до 19–20 %. В абсолютных числах не зафиксированный импорт в 2011 г. составил 13,7 млрд дол.

Расхождение по экспорту за 2004–2011 гг. составило 21,8 %. В 2011 г. вывезено из Украины на 7,8 млрд дол., или на 17 % больше, чем учла украинская статистика.

По расчетам экономистов, объем всей теневой части внешней торговли Украины составил в 2011 г. 21,5 млрд дол. Ее легализация могла бы на 22 % увеличить ВВП страны и на 12 % сократить ее внешний долг (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 25.12).

Наступающий 2014 год будет для экономики еврозоны и всего Европейского Союза принципиально иным, чем 2013-й. После двух лет рецессии и стагнации, вызванных долговым кризисом, который вынудил практически все государства пойти на жесткие меры бюджетной экономии, на континенте начинается подъем, хотя пока и не очень быстрый.

Согласно прогнозам Еврокомиссии, совокупный ВВП 28 стран ЕС вырастет в 2014 г. на 1,4 %, а в 18 странах еврозоны – на 1,1 %. «Еще рано праздновать победу, однако множатся признаки того, что европейская экономика достигла поворотного пункта», – заявил в Брюсселе комиссар по вопросам финансов О. Рен.

Действительно, примерно с лета 2013 г. статистика фиксирует во многих странах Евросоюза постепенное улучшение макроэкономических показателей. В декабре поток хороших новостей заметно усилился. Они касались, прежде всего, двух локомотивов предстоящего роста – Германии и Великобритании, а также двух знаковых проблемных стран еврозоны – Ирландии и Испании.

Крупнейшая экономика Европы, немецкая, входит в 2014 г. в отличной форме. Важнейший показатель деловых настрое-

ний, индекс Ifo, продолжает расти, причем особенно быстро улучшаются ожидания опрошенных 7000 предприятий на ближайшие полгода. Поэтому руководитель мюнхенского института Ifo профессор Х.-В. Зинн назвал полученные в декабре данные «подарком от Деда Мороза»: «Перспективы развития конъюнктуры в следующем году превосходные».

Безработица в Германии остается низкой, число банкротств упало на самый низкий уровень за 14 лет, индекс потребительского доверия GfK поднялся до самого высокого значения с августа 2007 г., биржевой индекс DAX находится на историческом максимуме. В этой ситуации Еврокомиссия предсказывает ФРГ на 2014 г. увеличение ВВП на 1,7 %, а институт Ifo прогнозирует даже 1,9 %.

Вторым локомотивом роста в Евросоюзе станет Великобритания. В декабре британское правительство резко пересмотрело в сторону повышения свои экономические прогнозы и объявило, что в 2014 г. ВВП страны может вырасти на целых 2,4 %. Вскоре после этого пришли данные о более быстром, чем ожидалось, снижении безработицы до самого низкого уровня за последние четыре с половиной года.

Одна из причин тому – взятый Лондоном курс на реиндустриализацию страны. «Мы стараемся быть хорошими немцами», – пошутил британский министр по делам бизнеса, инноваций и квалифицированных кадров В. Кэйбл, указывая на то, что в Великобритании обрабатывающая промышленность обеспечивает сейчас лишь 11 % ВВП, тогда как в Германии почти в два раза больше – 20 %. По словам министра, в одну лишь английскую автомобильную промышленность в ближайшие годы ожидаются вложения в 8 млрд фунтов.

Одновременно после тяжелого всемирного кризиса 2008–2009 гг. вновь набирает прежнюю силу сфера банковских и финансовых услуг – главная отрасль британской экономики. Отражением этого в известной мере стал подъем фунта стерлингов – его курс к основным валютам близок к максимумам за последние пять лет, что даже уже вызывает беспокойство Банка Англии.

Экономический подъем в Великобритании даст дополнительный импульс соседней Ирландии – английский рынок для

нее принципиально важен. А ситуация в Ирландии, в свою очередь, имеет очень большое символическое значение для всей еврозоны. Ведь «Зеленый остров» был первой страной, получившей в конце 2010 г. экстренную помощь от созданного незадолго до этого европейского стабфонда, и 15 декабря 2013 г. стал первым государством, успешно завершившим трехлетнюю программу бюджетного оздоровления.

«В конце января или в начале февраля мы вновь вернемся на рынок», – объявил сразу после выхода своей страны из-под внешней опеки министр финансов Ирландии М. Нунан. Если намечаемое размещение долгосрочных ирландских облигаций пройдет успешно (в чем мало кто сомневается), это будет убедительным свидетельством эффективности тех реформ и мер жесткой экономии, которые стабфонд предписывает и другим странам еврозоны.

Другим подтверждением правильности выбранного пути станет ожидаемая динамика ирландской экономики. Еврокомиссия прогнозирует рост ВВП на 1,7 % в 2014 г., а в 2015-м – ускорение даже до 2,5 %. После целого ряда лет с «затянутыми поясами» ирландские потребители проявляют растущую активность на внутреннем рынке, поскольку уровень безработицы хоть и остается высоким, но в последние месяцы быстро падает.

На правильном пути находится и Испания, четвертая по величине экономика еврозоны. В ноябре стало известно, что по итогам III квартала она, наконец-то, вырвалась из двухлетней рецессии, а в декабре Мадрид вслед за Дублином объявил о выходе из-под опеки стабфонда, предоставившего в 2012 г. экстренную кредитную линию для поддержки испанского банковского сектора. Это свидетельствует о стабилизации положения в едва ли не самой больной отрасли национальной экономики.

Также в целом по еврозоне нынешней осенью впервые с февраля 2011 г. было отмечено пусть незначительное, но все же сокращение числа безработных. Минимальные подвижки к лучшему второй квартал подряд происходят даже на рынке труда Греции. После шести лет рецессии, переросшей в оче-

видную депрессию, в 2014 г. греческая экономика тоже покажет небольшой рост – примерно 0,5–0,6 %. Так что рост ВВП ожидается в следующем году во всех странах еврозоны, кроме Кипра. Об этом сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісн* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 25.12).

Финансовые рынки встречают 2014 г. с оптимизмом.

2013 г. подходит к концу, настало время подвести его итоги. И без сомнения приятно, что заканчивается он на оптимистичной ноте.

Три главных фондовых индекса США – Dow Jones, S&P 500 и Nasdaq – закрывают год в несомненном плюсе. Причем два первых индекса уже преодолели докризисный уровень и обновили исторические максимумы. Отметим, также, что корректировка листинга S&P 500 состоялась без особых потрясений в этом году и не отразилась на динамике индикаторов.

На этой неделе финансовые рынки уже не ожидают никаких потрясений. Важной макроэкономической статистики не запланировано, поскольку уже с 25 декабря западные площадки будут отдыхать. Активность на рынках снижается, причем часть инвесторов, судя по объемам торгов, уже приступила к празднованию Рождества и Нового года.

Финальным позитивным аккордом стало решение Федеральной резервной системы о начале свертывания программы количественного смягчения. В январе объемы скупки активов составят уже 75 млрд дол., то есть на 10 млрд дол. меньше. Вопреки опасениям о негативном влиянии сокращения QE3 на финансовые рынки, последние как раз отреагировали ростом. Такой оптимизм объясняется, в первую очередь, тем, что решение ФРС было основано на уверенности в стабильности дальнейшего роста американской экономики и стало своеобразным подтверждением ее устойчивости и эффективности стимулирующих мер.

Оптимизм в отношении экономики США поддерживают и последние макроэкономические данные. В пятницу, 20 декабря, вышли окончательные показатели ВВП США в

III квартале, рост которого составил 4,1 %. Отметим, что начиная с 2011 г. это самые быстрые темпы. Кроме того, порадовало и увеличение промпроизводства в ноябре, усилившееся на 1,1 % по сравнению с октябрём. И, наконец, наибольший энтузиазм вызвал уровень безработицы, снизившийся в ноябре до 7 %.

По мнению аналитиков TeleTrade, сложившаяся макроэкономическая картина говорит о том, что американская экономика продолжит свой рост и в 2014 г. А значит, потянет за собой вверх и другие мировые экономики, в первую очередь, Евросоюз (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

Почти 30 % российских предприятий убыточны. Доля убыточных предприятий и организаций в России в январе – октябре увеличилась на 2,4 % в годовом выражении до 29,4 %.

41,6 тыс. организаций получили совокупную прибыль в размере 6,947 трлн р., 17,3 тыс. организаций показали совокупный убыток в размере 1,181 трлн р.

Количество убыточных организаций, занимающихся производством и распределением электроэнергии, газа и воды, увеличилось в январе – октябре до 54 %.

В обрабатывающих отраслях Росстат насчитал 27,8 % убыточных организаций против 25,5 % годом ранее.

Количество убыточных организаций в строительстве за 10 месяцев увеличилось на 0,3 до 27,2 %.

Количество убыточных организаций, занимающихся сельским, лесным хозяйством и охотой, увеличилось на 1,7 до 23,8 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.12).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 99

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, С. Горова, О. Симоненко, І. Соколова, Ю. Якименко

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 26.12.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 3,47. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів

видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.